

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл.бр. К-По₂ 10/2013

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ ДАНА 17.01.2018. ГОДИНЕ

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА
СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА одржаног дана 17. јануара 2018. године**

Председник већа: 17.01.2018. година, 09,40 часова.

Председник већа отвара заседање у предмету Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, К-По₂ број 10/13, против оптужених Гавриловић Павла и Козлина Рајка, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине, КТО број 7/13 од 04.11.2013. године.

Веће поступа у неизмењеном саставу.

Констатује се да су на главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић.

Присутни оптужени:

Гавриловић Павле, да ли је ту? Козлина Рајко?
-оптужени Гавриловић Павле и Козлина Рајко.

Браниоци оптужених:

-за оптуженог Павла Гавриловића, адвокат Ђуро Чепић, да ли је ту?

Адвокат Милета Митровић: За кога се јавља адвокат Милета Митровић, по заменичком пуномоћју које сам предао на претходном претресу.

Председник већа: Адвокат Ђуро Чепић, за кога се јавља по заменичком пуномоћју адвокат Милета Митровић.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Судија, добар дан, ја сам адвокатски приправник Ханжек Никола. Хтео бих да Вам доставим пуномоћје. Наиме, адвокат Ђуро Чепић због приватних обавеза ће бити одсутан наредних шест месеци.

Председник већа: Добро.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Структурално, у канцеларији се ништа није променило, али формално имам нову легитимацију и за моју адвокатицу, принципалку, Снежану Пушић, ја бих Вам доставио пуномоћја, која су потписали окривљени, да бих ја формално могао да останем у тиму одбране, па бих Вам то доставио.

Председник већа: Ви сте приправник?

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Формално да.

Председник већа: Не можете да останете у тиму као приправник, приправник не може да заступа у оваквом предмету.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Наравно, ја не заступам, ја ћу седети као и до сада.

Председник већа: Као приправник?

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Да.

Председник већа: Добро, може.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Нећу ја поступати, наравно.

Председник већа: Снежана Кушић?

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Пушић, тако је, имам нову легитимацију.

Председник већа: Добро, она није данас приступила?

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Није.

Председник већа: Ви то остављате за убудуће?

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Тако је.

Председник већа: Добро.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Хвала Вам.

Председник већа: За оптуженог Козлина Рајка, ко је присутан од адвоката? Молим?

Адвокат Милета Митровић: Такође ја, Милета Митровић, за адвоката Ђуру Чепића.

Председник већа: Кога још имамо у публици?

Присутан бранилац оптуженог Павла Гавриловића, адвокат Милан Петровић и адвокат Иван Митровски.

Пуномоћник оштећених, адвокат Никола Чукановић.

Присутан сведок-оштећени Беким Гаши, судски тумач Еда Радоман.

Обавештена сам да су присутни, да се налазе у публици због превођења.

Да ли је приступио судски вештак трауматолог ортопед др Александар Којић?

Судски вештак Александар Којић: Ту сам.

Председник већа: Присутни сте?

Присутни сведок Миљан Величковић, приступио и сведок Стојан Коњиковац.

У публици присутна лица: Гаши Беким, Кљаић Марина, Лолуни Агрон, Стјепановић Немања.

Није приступио сведок Радивој Мирковић, уредно позван.

Из достављене Службене белешке Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима овог суда, СПП-По2 106/20 17 од 17.01.2018. године утврђује се да сведок Радивој Мирковић дана 17.01.2018. године је контактирао сарадника Службе и обавестио Службу да је кренуо на пут, да је имао квар на возилу, да из тог разлога неће присуствовати данашњем претресу. Моли да се обезбеди смештај за наредни претрес.

Констатујем да су испуњене процесне претпоставке за одржавање главног претреса.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес **ОДРЖИ.**

НАСТАВЉА СЕ главни претрес прекинут дана 13.01.2017. године у фази доказног поступка.

Главни претрес је јаван.

Врши се аудио снимање тока главног претреса, а препис тонског снимка биће саставни део записника о главном претресу.

Констатује се да преводилац – судски тумач обавља превођење тока главног претреса са српског на албански језик сведоку оштећеном Гаши Бекиму.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у доказном поступку изведе доказ испитивањем судског вештака трауматолога ортопеда др Александра Којића.

Испитивање судског вештака др Александра Којића

Председник већа: Докторе, да ли можете да приступите овде. Ми смо одредили вештачење здравственог стања оптуженог Гавриловић Павла на околности његове могућности да учествује у кривичном поступку, обзиром на здравствено стање које је

саопштио суду и за које је бранилац доставио медицинску документацију у периоду када оптужени Гавриловић Павле није према наводима браниоца и медицинској документацији, био у могућности да приступи на претрес и учествује у поступку.

Ви сте доставили суду налаз и мишљење дана 17.11.2017. године у коме сте детаљно анализирали медицинску документацију и дали свој налаз и мишљење о здравственом стању оптуженог. Ви сте стално заклету судски вештак. Позивам Вас да положите заклетву, да ћете Ваше вештачење дати према најбољем знању и умећу и истовремено Вас упозоравам да давање лажног налаза и мишљења, представља кривично дело. Да ли се заклињете да ћете свој налаз и мишљење дати непристрасно у складу са правилима науке и струке?

Судски вештак Александар Којић: Заклињем се.

Председник већа: Позивам Вас да Ваш налаз и мишљење изнесете непристрасно у складу са правилима науке и струке, а сходно одредбама члана 120 ЗКП. Изјасните се, да ли остајете при овом налазу и мишљењу и да ли имате још нешто да укажете?

Судски вештак Александар Којић: Остајем у потпуности при овом налазу и мишљењу од 13. новембра 2017. године, које сам предао 17. новембра.

Председник већа: Према овом налазу и мишљењу оптужени је способан да приступи на главни претрес и активно учествује у кривичном поступку и са ортопедске стране, његово лечење се сматра завршеним.

Судски вештак Александар Којић: Тако је.

Председник већа: Да ли има питања за вештака, тужиоце?

Заменик тужиоца за ратне злочине: Немам.

Председник већа: Браниоци? Немате питања за вештака. Добро, ми немамо других питања. Ваш налаз и мишљење је јасан. Оптужени Гавриловићу, да ли имате евентуално неко питање за вештака?

Оптужени Павле Гавриловић: Немам.

Председник већа: Немате питања за вештака. Добили сте налаз и мишљење. Чули сте мишљење вештака. Да ли сте сачинили трошковник?

Судски вештак Александар Којић: Па, ја нисам сачинио трошковник из разлога што први пут учествујем као судски вештак.

Председник већа: Добро, трошковник ћете сачинити накнадно и доставићете суду.

Судски вештак Александар Којић: Хоћу.

Председник већа: Можете да се удаљите, захваљујем Вам се што сте приступили.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у доказном поступку изведе доказ испитивањем сведока Стојана Коњиковаца.

Позваћете сведока Стојана Коњиковаца.

Испитивање сведока Стојана Коњиковаца

Сведок Стојан Коњиковац, идентитет сведока утврђен увидом у личну карту издату од ПС Нови Београд, под бројем 004809875, рођен дана 05.02.1962. године.

Председник већа: Реците ми име оца?

Сведок Стојан Коњиковац: Остоја.

Председник већа: Од оца Остоје, са пребивалиштем, адресу Вашу?

Сведок Стојан Коњиковац: Улица Гандијева број 58/2, Нови Београд.

Председник већа: Добро, по занимању сте?

Сведок Стојан Коњиковац: Пензионер.

Председник већа: Пензионер? Реците ми, да ли познајете оптужене Гавриловић Павла и Козлина Рајка?

Сведок Стојан Коњиковац: Познајем.

Председник већа: Да ли сте у сродству или у завади?

Сведок Стојан Коњиковац: Нисмо у сродству, нисам у завади, познајем их.

Председник већа: Познајете их. Како их познајете?

Сведок Стојан Коњиковац: Радил смо у истој јединици једно време.

Председник већа: Радил сте једно време?

Сведок Стојан Коњиковац: Радил смо заједно у истој јединици.

Председник већа: Којој јединици, да ли можете детаљније?

Сведок Стојан Коњиковац: 549. моторизована бригада.

Председник већа: 549. моторизована бригада, добро. То је било у периоду?

Сведок Стојан Коњиковац: У периоду неколико година, овај, ја не знам тачно почетак, али рецимо, једно пет година, рецимо 1996.-97. до 2001.

Председник већа: Добро. Као сведок дужни сте да говорите истину. Давање лажног исказа представља кривично дело. Нисте дужни да одговарате на питања, којима бисте себе или свог блиског сродника, изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном прогону. Потребно је да положите заклетву у смислу члана 96 ЗКП, а текст заклетве гласи:

„Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати“.

Да ли прихватате овај текст заклетве, да ли се заклињете?

Сведок Стојан Коњиковац: Заклињем се и прихватам текст заклетве.

Председник већа: Добро, Ви сте од стране браниоца, адвоката Ђуре Чепића предложени да будете саслушани у овом кривичном поступку. Предлог је да се испитате на околности догађаја у селу Трње у периоду 25. март 1993. година, и у односу на поступање оптужених Гавриловић Павла и оптуженог Козлина Рајка. Објасните нам, шта сте Ви тада, изволите, браниоче, да чујем? Приправник, устаните, пошто говорите док ја говорим, па да чујемо шта то причате.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Питао сам колегу за белешку само, ништа више.

Председник већа: Ваше место је у публици, а не ту. Ја сам Вас оставила из поштовања према Вашој професији, што не значи да можете да реметите ред у судници. Седите.

Адвокатски приправник Никола Ханжек: Извињавам се.

Председник већа: Реците нам, чега се сећате из тог периода и поступање ове двојице оптужених у неометаном излагању, а затим ће Вам одбрана постављати питања и Тужилаштво, уколико буде имало питања. Али Ви сте предлог одбране.

Сведок Стојан Коњиковац: Уважена председавајућа, уважени суде, значи то је период када смо као 549. моторизована бригада извршавали борбену активност уништења 124. бригаде шиптарско-терористичких снага која је била лоцирана и држала територију у троуглу Призрен-Сува Река-Ораховац. Рекао бих неколико само речи, зашто је дошло до тих борбених дејстава, ако дозволите.

Пред крај 1998. године, извршено је угушење оружане побуне на простору Косова и Метохије. Држава Савезна Република Југославија потписала је Споразум са ОЕПС-ом о Мисији надгледања стања на Косову. У октобру 1998. долази Мисија ОЕПС-а. Од октобра 1998. до 24. марта 1999., када је почело НАТО бомбардовање, они су вршили своју мисију ту. Потписивањем тог Споразума, јединице војске морале су се

повући по том Споразуму са одређених кључних објеката које смо држали, ради контроле територије после угушења побуне. Тај временски период шиптарско-терористичке снаге искористиле су за поновно поседување одређених објеката за реорганизацију поново донаоружавање и то је била сасвим друга организација у односу на крај 1998. године. Што се тиче шиптарско-терористичких снага, они су држали зону одговорности, зону одговорности Подрињско-паштричку зону, тако су звали. У саставу те зоне, биле су две бригаде шиптарско-терористичких снага – једна је имала, 122. и 124. бригада. 122. имала је командно место у Великом Дреновцу, а 124. у Ретимљу. То је та бригада, ради чега је дошло до тог дела. Насупрот, значи, још једном се враћам на тај део, 124. бригада држала је један велики простор у троуглу три велика града, а тај простор је био у зони одговорности наше бригаде. С друге стране, имамо простор од Албаније. Наша бригада по свом месту затварала је дринско-косовски оперативни правац који води од Кукса преко Призрена, Суве Реке и даље ка Приштини и ми као војска нисмо смели дозволити да водимо борбу на два фронта – напад из Албаније, а лоцирала је Друга пешадијска дивизија у Кукусу, и с друге стране, борбу против шиптарско-терористичких снага иза леђа себи, како бих рекао. Водећи борбу на два фронта, у суштини осуђени сте на пораз. Да би то спречили, на основу одлуке команде Приштинског корпуса, предузете су мере да до почетка агресије из Албаније, успоставимо потпуну, поново потпуну контролу територије у својим зонама одговорности. 21. и 22. марта патрола МУП-а извршавала је редовне своје активности и кретала се на правцу од Суве Реке према Ораховцу. Тих дана отворена је ватра од стране шиптарско-терористичких снага са објекта Граб, северних кућа села Студенчане и тиме патрола није могла проћи од Суве Реке ка Ораховцу. Самим тим, пресечен је тај пут, отворен је коридор, да из Албаније може се несметано кроз територију коју контролишу тада шиптарско-терористичке снаге, убацивати наоружање и људство које је ишло тамо на обуку и тако даље. Наравно, линијом командовања извештавали смо и ми и МУП својом командом, шта се дешава на терену, то је наша обавеза. После тих експреса, на основу заповести претпостављене команде, одобрено је нашој бригади 549., да изврши антитерористичку акцију, у смислу уништења 124. бригаде Шиптара и да успостави контролу територије за коју је одговорна, да успостави и омогући комуникацију и покрет путем Сува Река – Ораховац и овде доле асфалтним путем од Призрена према Ђаковици и Пећи доле. По добијању борбеног задатка и у писаној форми, наша команда у чијем саставу сам се и ја налазио, наравно, израдила је потребна борбена документа и извршила организацију за извршење овог задатка. Ова борбена активност трајала је од 25. марта до 29. марта 1999. године, наравно. Формирали смо пет борбених група. Ја сам био на челу борбене групе 5. Задатак борбене групе 5 је био да на правцу од Суве Реке ослободимо село Студенчане и Самодраже и садејствујемо борбеној групи 6 у ослобађању Оптеруше и касније уништењу шиптарско-терористичких снага на својим правцима на које смо ишли. Припреме извршили смо у касарни, организацију. Ја сам кренуо негде око три сата ујутру из касарне из Призрена према Сувој Реци, на полазну линију у село Раштане. Борбени распоред обухватао је снаге за напад, снаге за блокаду, снаге за ватрену подршку и снаге за командовање и везу. Моја борбена група 5 налазила се у оквиру снага за напад и то на тежишту правца извођења борбених дејстава. Негде од три сата ујутру, готово за почетак борбених дејстава био је у 7 часова ујутру. Пут од Призрена до Суве Реке прошли смо без икаквих проблема, стигли у Суву Реку. У Сувој Реци налазило се неколико пунктова МУП-а, на уласку, у центру и при изласку вама ка селу Раштане, прошли смо Суву Реку, дошли до села Раштане, искрцали се из моторних возила, лагано пришли и посели полазну линију. До наређеног времена за готовост у 7 часова, ми смо били на полазним линијама, 25. марта. Простор између села Раштане и

села Студенчане је зарављена долина и чистина. У саставу своје борбене групе, имао сам следеће борбене јединице или борбена група била је састављена од следећих састава: команде, моторизоване чете, тенковски вод, вод противавионских топова 30/2 без иједног оруђа, самоходно оруђе 90 милиметара и санитетско одељење. Јача борбена средства, тенкови, противавионски топови 30/2, самоходно оруђе 90 милиметара, поставио сам у захвату комуникације, због квалитетније покретљивости. Заједно са нама биле су две чете 37. одреда Посебних јединица полиције. Значи, заједно смо били, с тим што је свако командовао својим саставима. С обзиром да је испред нас од села Раштане до села Студенчане зарављена долина, први дан, 25. март, кренули смо по плану напред. Цео дан биле су жестоке борбе. Наш ефекат био је свега можда петсто метара да смо кренули напред, јер испред нас биле су шиптарско-терористичке снаге које су имале уређен положај на јужним ободима села Студенчане. Даље, урађен је транше пуног профила између објекта Граб и објекта Трлине, били смо изложени фронталном, косом и унакрсном ватром и начин на који смо први дан замислили, нисмо могли пробити, јер смо били изложени јакој ватри. Пред пад мрака, ту смо и заноћили. У току ноћи нисмо имали борбених активности. У току ноћи чуло се неколико експлозија из правца Призрена, а касније преко средстава везе, сазнали смо да је то НАТО авијација тукла касарну, односно бомбародавца касарну. Наравно, када нешто урадите, извршите анализу, шта ћемо следећи дан и како. Очито, ако овако наставимо, даље се не може. Морали смо нешто предузети, у смислу покрета, активности, супротно од првог дана. Заједно са командантом 37. одреда Посебних јединица полиције, одлучили смо да фронталном ватром држимо непријатеља, а делом снага извршимо дубок обухват с десна према објекту Граб, ударимо, избијемо на објекат Граб. Тиме се удара у бок снагама које су фронтално у дејству и ствара се предуслов да се они морају повући, а ви кренути напред. Наше процене биле су исправне и другог дана, тако смо и урадили. Фронталном ватром смо држали непријатеља, а извршили обухват, дубок обухват с десна, уз мању борбу избили на објекат Граб тригометра 488 и самим тим, надвишавали непријатеља који је био у долини, наравно, ослоњен на насељено место и он је сада био изложен он бочним ударима с једне стране и фронталним с друге стране, а с друге стране, наше снаге са других праваца имале су много више успеха, него ми и то је додатно оптерећивало непријатеља и ми смо до 12 часова 26. држали објекат Граб, ушли негде до половине села Студенчане и с леве стране објекта 3. До краја дана изводили смо борбене активности и „очистили“ село Студенчане или овладали или ослободили село Студенчане и пад мрака смо сачекали на линији објекат Граб, задња страна села Студенчане, увезали међусобно линије, попунили муницијом и средствима борбене технике ради поуне значи муниције и ту смо заноћили другу ноћ. Борбена група б такође је напредовала и императив је био да се спојимо ми од села Студенчане и борбена група б која је ишла од Зоћишта и Оптеруше. У току ноћи 26./27., чуо се звук трактора, мотокултиватора и тако даље. Сутрадан смо сазнали да је део шиптарско-терористичких снага се извлачио, јер је другог дана борбена група овај 2 и део јединица Посебних јединица полиције заузеле командно место Ретимље, у коме је било овај, не само командно место, него је уређено место за око пет стотина рањеника, пружање помоћи, Центар за обуку, заплењен већи део ратне документације непријатеља и тако даље. Трећи дан императив је био што пре спојити се и спречити даље извлачење снага. И тако смо и учинили. Значи, трећи дан ујутру наставили смо даље и спојили се заједно са борбеном групом б. Тиме је у потпуности био затворена кружна основица и даље се није, непријатељ не би требало да се може несметано извући.

Председник већа: То је 27. март, је ли тако, тај трећи дан?

Сведок Стојан Коњиковац: То је трећи дан, 27., тако је, 27. смо се спојили. Борбена група б наставила је, наставила је дејство на правцу Самодраже-Непребиште, а моја борбена група б користећи разбијеност непријатеља, наставила је покрет за њим, како му не би дозволили да се консолидује и поседне што ближе ту негде положаје. Ми смо наставили на правцу Студенчане – Добродељане. На уласку, значи сам део пута од Студенчана до Добродељана је макадамски пут. Нисмо имали никаквог дејства на нас, до пред улазак у село. У току покрета, у пар наврата надлетала је НАТО авијација. С обзиром да има шипражја, заустављали смо покрет, вршили маскирање, растресит распоред док налет непријатељске авијације не прође. То је уједно било и прво борбено дејство, где је непријатељ имао превласт у ваздуху. Када смо избили пред улазак у село Добродељане, отворена је јака ватра из села на нас. Ми смо већ ушли у сам почетак села. На почетку налазила се импровизирана рампа коју су терористи направили, направила се, била је поред зграда у којој се видело да су организовано боравили ту као на пример, сошке за наоружање, душеци на којима су се одмарали, део хране који је остао после њих, после овај јела, значи ту се контролисао улазак у село, био је контролни пункт. И сам заједно са командантом 37. одреда, лежао сам на земљи, приљубљен уз земљу, јер је брдо метака, да кажем, велика количина тукла по нама. Након извесног времена заузели смо са источне стране део објекта "Чука" који надвладава поново селом Добродељане, увезали линије и после испољеног бочног дејства омогућено нам је да можемо и ми са предње стране поново кренути напред. До краја дана избили смо на ону страну села Добродељане, увезали линију и успоставили борбени распоред да преноћимо, ту се и заноћило. Такође имали смо потребу за попуном борбених средстава, што је и учињено. Наредног дана налазили смо се у селу Добродељане, поправљали ситне тактичне положаје, увезивали и ту смо остали четврти и пети дан. То је ток борбених дејстава. У току борбених дејстава из састава бригаде погинула су три војника, осам је рањено. Не владам подацима о губицима непријатеља. 549. моторизована бригада извршила је борбени задатак, уништена је 124. бригада, успостављена је контрола територије коју су пре тога шиптарско-терористичке снаге контролисале, извршена је деблокада путева Сува Река – Ораховац и Призрен – Ђаковица и у потпуности смо контролисали тај простор. Поново су запоседнути битни доминантни објекти ради наставка контроле територије. Толико о борбеним дејствима.

Председник већа: Браниоче да ли имате питања за сведока?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно са мог аспекта у саставу борбене групе којом сам командовао.

Председник већа: Изволите.

Адвокат Милан Петровић: Дobar дан господине Коњиковац, ја сам Милан Петровић бранилац Гавриловић Павла. Ја бих хтео само да Вас питам, овај, чуо сам али само да нам кажете....

Сведок Стојан Коњиковац: Молим Вас, само мало гласније да могу да чујем шта говорите.

Адвокат Милан Петровић: Добро. Разумео сам овај да сте Ви били припадник 549. моторизоване бригаде али нисам баш разумео оквир и Ваше овлашћење и Ваше место?

Сведок Стојан Коњиковац: Моје место. Ја сам био начелник Одсека за оперативно-наставне послове. То је један орган у команди који води рачуна о планирању, о обуци јединица и то је тежишна активност тог органа.

Адвокат Милан Петровић: Добро, хвала. Да ли можете да нам кажете нешто о плану за тај 25., шта је био план, шта је био план и задатак бригаде. Ви сте рекли отприлике, а конкретно ме интересује да ли можете да нам кажете шта је био план и задатак позадинског батаљона?

Сведок Стојан Коњиковац: Аха. Све ово што сам говорио то је био задатак бригаде. План, значи по добијању заповести од претпостављене команде ви вршите планирање како ћете извршити задатак који вам је наредбодавац или виша команда доделила. Наравно заповест је правни акт на основу чега ви извршавате задатак. По добијању задатка, ми смо добили задатак да успоставимо контролу територије и деблокирамо путеве. На основу проученог задатка и процене одлучили смо да са делом снага бригаде.... Зашто делом снага? Део снага бригада је извршавала више упоредних задатака. Један задатак је био затварање, дубинско обезбеђење државне границе. Имали смо четири борбене групе на државној граници. Други задатак је био појачано обезбеђење војних објеката. Имали смо своје магацине и друге војне објекте које војска обезбеђује. Значи треба део снага тамо. И ово је онај трећи део који је учествовао у борбеним задацима. Значи по нашој процени и одлуци донели смо одлуку да са кружне основице извршимо блокирање 124. бригаде, уништење, успоставимо контролу територије и извршимо деблокаду путева, наравно спречимо стварање коридора са границе ради уношења борбеног наоружања и опреме из Албаније. То је био задатак. На основу тога донели смо одлуку формирати пет борбених група, значи снаге за напад, снаге за блокаду, снаге за ватрену подршку, обезбеђење борбених дејстава и командовање. Део снага позадинског батаљона налазио се у оквиру снага за блокаду и посео је, заједно са другим снагама из бригаде линију блокаде која је била, колико се ја сећам, кретала се од тригометра 418, па онда јужни део Лешанске реке према селу Смаћ, села Доња Србица до асфалтног пута Призрен – Ђаковица. Шта је задатак снага за блокаду? Снаге за блокаду поседају одређени положај, не врше никакав покрет, него се налазе стално, сво време на тој линији. А снаге за борбена дејства крећу, воде борбу, сукобљавају се, предузимају мере покрета, маневра и тако даље. Толико.

Адвокат Милан Петровић: Хвала. Да ли можете да нам кажете тај положај који је заузео позадински батаљон, где је био? Ја сам разумео да сте Ви то нама овако стручно рекли: на потезу тригометра., али да нам кажете чисто у односу на ово село Трње, где се налазио позадински батаљон? Где је његов положај био? Где је заузео положај позадински батаљон?

Сведок Стојан Коњиковац: Опростите, само мало. Значи део снага позадинског батаљона налазио се на линији блокаде. Она се кретала од тригометра 418, па је захватала... Рекосте село Трње?

Адвокат Милан Петровић: Да.

Сведок Стојан Коњиковац: Северозападни део испред села Трње, испред села Трња и била је одговорна на левој страни до тригометра 413.

Адвокат Милан Петровић: Добро да ли је тај позадински батаљон имао онда неки борбени задатак или је био у блокади?

Сведок Стојан Коњиковац: Оппростите. Сви који иду у борбу имају борбене задатке, али различито место и улога у оквиру тог задатка што треба да раде. Ове снаге за блокаду поседују линију блокаде и спречавају основни задатак извлачење непријатеља уколико буде кренуо на том правцу. Не врше никакав покрет, ако наиђе неко на њих и отвара ватру наравно морају спречити извлачење, јер су то непријатељске снаге које су наоружане и врше пробој из окружења. Да би извршио пробој нећете стати па се поклонити, него ће покушати на силу употребом наоружања, борбене технике с којим располаже да изврше пробој из окружења.

Адвокат Милан Петровић: Је л` то био и задатак позадинског батаљона, овако како сте га Ви објаснили?

Сведок Стојан Коњиковац: Задатак позадинског батаљона је био запосести линију блокаде и спречити извлачење непријатеља на том правцу.

Адвокат Милан Петровић: Хвала. Имам само још пар питања. Да ли можете да нам кажете какве је униформе носила бригада и које ознаке је имала?

Сведок Стојан Коњиковац: Бригада?

Адвокат Милан Петровић: Мислим, припадници ваши.

Сведок Стојан Коњиковац: Мислим да је по мени сувишно причати, униформе које смо имали то су униформе војске, које је војска као регуларна оружана сила постојеће државе носила.

Адвокат Милан Петровић: Добро. Да ли Вам је познато да ли је ту било никог утروشка муниције на том задатку?

Сведок Стојан Коњиковац: Није ми познато.

Председник већа: Само прецизно. Није било од стране позадинског батаљона или није уопште било?

Адвокат Милан Петровић: Од стране позадинског батаљона.

Председник већа: Нисте питали.

Адвокат Милан Петровић: Јасно је зато што говори оквирно о бригади....

Сведок Стојан Коњиковац: Оппростите да вам кажем. Ја говорим на основу података којим располажем. Ако ме питате за моју борбену групу, за чију сам одговоран био, ја ћу вам рећи онако како јесте. Уосталом могу рећи само на основу расположивих података које знам. Јер мој правац дејства је био скроз дијаметрално на

другу страну од Суве Реке према селу Раштане, село Студенчани и после Добродељане, а Непребиште, Мамуша, Трње, скроз на другу страну.

Адвокат Милан Петровић: Да ли се сећате можда да ли овако како сте Ви били на положају и постављени позадински батаљон и бригада и Ваша група, да ли је са леве или десне стране било припадника неких других војних формација, полицијских, параполицијских или неких, да ли Вам је то познато?

Сведок Стојан Коњиковац: Као што сам рекао приликом мало пре излагања, заједно са нама извршавало је задатак 37. одред посебних јединица полиције, две чете те полиције биле су у саставу снага заједно са мном, заједно смо вршили борбене активности овде. Поред тога учествовала је 5. чета посебних јединица полиције. Гледано за све снаге у овој троуглу, 5. чета посебних јединица полиције из Призрена и 4. чета посебних јединица из Ђаковице, само на различитим правцима.

Адвокат Милан Петровић: Добро, хвала. Само, ја имам још једно питање, да ми кажете да ли сте Ви добили неки извештај и да ли сте имали неку информацију да се ту у пределу села Трње десио неки инцидент, да су се десила нека убиства цивила? Да ли сте добили неки..., онда када је задатак извршаван?

Сведок Стојан Коњиковац: У то време извршавања борбених активности нисам имао сазнања, нити сам у разговору са било којим другим лицем чуо. Када сам сазнао? Сазнао сам почетком 2001. године када подигнута оптужница за Слободана Милошевића. То је могло бити, на интернету, свако је могао видети. О томе сам разговарао и са својим ратним командантом у Команди Београдског корпуса тада, а детаљније сам се упознао из навода књиге Наташе Кандић, ако се добро сећам наслова "Косово како виђено тако речено". И ако бих прокоментарисао то што сам прочитао, рекао бих следеће: ја не знам где се Наташа Кандић госпођа налазила у то време, али знам шта су моје очи виделе. А моје очи су виделе нелегално и супротно закону убацивање ратног наоружања, опреме са територије Албаније на територију Републике Србије. Видео сам убиства старешина, војника, полицајаца, цивилних лица. Рекао бих да је угроженост моје породице која је живела у Призрену била тада, рекао бих да ми је било ускраћено и мојој породици и нама који смо живели доле право на слободан живот у својој земљи. Рекао бих да сам својим очима видео уништење ратне технике и материјалних добара које је заједничко богатство свих народа легалне државе Србије. Толико.

Адвокат Милан Петровић: Да ли је било припадника безбедности, такозваних безбедњака у бригади који су се бринули...?

Сведок Стојан Коњиковац: У саставу Команде бригаде постоји орган безбедности, у то време, постојао је орган безбедности који је потчињен команданту бригаде. Питасте ме малопре да ли сам чуо да ли је било убистава и остало. Регулатива законска, што се тиче војске, изразито је прецизна и јасна. Законом је забрањено извршавање наређења претпостављеног уколико је то кривично дело. Правило службе и Закон о војсци обавезују потчињеног да одмах извештава другог претпостављеног. Друга ствар, поменусте органе безбедности, то је као унутрашња контрола јединице. Имају посебне линије своје извештавања. Морао би командант знати да је у зони одговорности борбеној, конкретно сад овде кад причам о борбеној зони одговорности где су се извршавала борбена дејства нешто тако десило. И у једном и у другом случају

ако се деси закон налаже и обавезује да увиђајни органи војни излазе на лице места, остварују увиђај и шаљу документа. И следеће, током 1998. године један добар број старешина, међу којима сам и ја тада, завршио је у Команди Приштинског корпуса курсеве хуманитарног права, где смо у одређеном временском периоду савладавали материју темељитије него што је учимо током редовног школовања. Сви наши војници од стране Команде Приштинског корпуса имали су као у цепном формату током 1998. и 1999. године, подељене су сваком појединцу. Прво, правила понашања за борце, друго, инструкција за поступање припадника Војске Југославије у припреми и извођењу борбних дејстава и треће, потсетник за припаднике Војске Југославије ангажоване на простору захваћеном диверзантско-терористичким дејствима. Значи то је оно што је претпостављена команда и команда бригаде предузимала у смислу едукације и подучавања потчињених, посебно војника којих имате и са основном школом и тако даље, о начину рада и поступања током диверзантско-терористичких дејстава у захваћеном подручју где смо се ми налазили на простору Метохије.

Адвокат Милан Петровић: Колико сам Вас ја разумео, то значи, ово што сте Ви у ствари рекли, да припадник органа безбедности који је био задужен, како сте рекли за ту унутрашњу контролу, у тој својој зони одговорности бригаде да се нешто десило он би морао да зна и морао би да предузима одређене мере?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи опет да кажем, то је једна линија као унутрашња контрола јединице, органи безбедности. Друго, све што се деси у животу никад не може остати да нико није видео. Закон обавезује било кога да је видео, учињено кривично дело, да обавести своје претпостављене.

Адвокат Милан Петровић: Добро господине Коњиковац, ја само ћу Вас питати још нешто. Да ли је било неких дејстава, неких артиљеријских дејстава, дејстава неких топова на село Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не. Значи...

Адвокат Милан Петровић: Тешке артиљерије и тако.

Сведок Стојан Коњиковац: Позадински батаљон и део људства из позадинског батаљона који се налазио на линији блокаде наоружан је личним наоружањем и по формацији нема јаче наоружање сем личног наоружања, а то је пушка евентуално пиштољ. Борбена средства додељују снагама за борбену активност, а снаге за блокаду нису борбено ангажоване у смислу покрета дејства и тако даље. Јер кад изражавате тежиште онда ту концентришете сву снагу која треба да доминантно изврши задатак.

Адвокат Милан Петровић: Да ли Вам је познато да је у оквиру тог задатка било наређења да позадински батаљон 549. бригаде Приштинског корпуса изврши напад на цивилно становништво и да се према цивилном становништву врше убиства? Да ли Вам је познато да је такво наређење уопште постојало и било издато припадницима 549. моторизоване бригаде или да је Команда 549. моторизоване бригаде издала такав задатак командире чете позадинског батаљона, конкретно овде оптуженом Гавриловић Павлу или да ли Вам је познато да је он издао такво наређење?

Сведок Стојан Коњиковац: Је л` могу одговорити?

Адвокат Милан Петровић: Да.

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, овакво наређење није издато и у супротности је тотално са извршењем борбеног задатка. Постоји борбени документ "заповест 549. бригаде" као писани документ, који оповргава било коју и било шта ово што сте Ви рекли. С друге стране говорио сам о законитости понашања било кога. Није ми познато и ни од кога нисам чуо у било ком разговору да је Гавриловић Павле издао такво наређење. Да Вам кажем, 549. моторизована бригада баштини традицију одговорне, дисциплиноване и добро обучене јединице. Тамо где је добра обука тамо је и дисциплина. Зашто кажем баштини традицију? 1989. ова јединица проглашена је за најбољу јединицу ранга бригаде у бившој ЈНА на простору СФРЈ и ако живите и радите у таквој јединици, може само с колена на колена, како би рекли, у даљем временском периоду баштинити се и надограђивати у позитивном смислу. Ви знате да у саставу војске постоје силне контроле извођења обуке, стражарске службе, реда дисциплине, уређености круга и тако даље и на тај начин и ако има пропуста они се отклањају како би стање у јединици било онако како треба, другим речима како би јединица била оспособљена за извршење наменских задатака. Узимајући у обзир амбијент и стање од 1989. па до 1999., све је указивало на погоршање стања, што значи као старешина кад извлачиш закључке мораш појачавати одговорност, обуку, дисциплину и тако даље. У таквој јединици немогуће је тако нешто наредити. Друго, имате оквир заповест претпостављене команде која вас обавезује како на који начин, шта и тако даље. Обезбеђење борбених дејстава подразумева обавештајно, безбедносно, борбено, позадинско и тако даље и тако даље, ПНХБО и остало.

Адвокат Милан Петровић: Добро, хвала. Ја имам још само једно питање за Вас. Да ли је у оквиру бригаде Гавриловић Павлу као команданту позадинског батаљона 549. моторизоване бригаде у оквиру тих борбених задатака, у оквиру те заповести коју сте Ви сада рекли, био издат задатак да изврши такозвано "чишћење села", протеривање становништва из села и убијање цивила?

Сведок Стојан Коњиковац: Опростите, ја рекох кад сам давао....

Адвокат Милан Петровић: Да ли је уопште био задатак да се изврши чишћење села или да се било шта ради са цивилним становништвом у оквиру задатка који је био дат?

Сведок Стојан Коњиковац: Нема потребе, зато што у селу Трње нема шиптарско-терористичких снага и оне не контролишу и снаге 549. бригаде, конкретно део снага позадинског батаљона је посео положај иза села, село је остало иза њега. Није у току борбених дејстава било дејстава из села у леђа снагама у блокади па да се мораш сада преорјентисати и држати блокаду и уништити некога ко ти дејствује, није тако било, значи није било потребе, није издато наређење и тако нешто није вршено.

Адвокат Милан Петровић: Само још једно питање. Да ли Вам је познато да је можда Гавриловић Павле самостално издао наређење, као командант позадинског батаљона....

Председник већа: Само да сведока упозорим, више се приближите микрофону да би остало у транскрипту.

Сведок Стојан Коњиковац: Извињавам се, опростите.

Адвокат Милан Петровић: Да ли Вам је познато да је он лично издао наређење да не сме бити преживелих у селу Трње, што је значило чишћење села и убијање цивила?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно није ми познато и тако нешто није издато. Заповест каже: у току борбених дејстава поштовати међународно хуманитарно право. То је оно о чему сам причао, шта је сваки војник, старешина, шта је заповест предвиђала и тако даље. А самостално није било никаквих повода да се тако нешто деси.

Адвокат Милан Петровић: И још једно питање за Вас. Какав је, да ли нам можете рећи, с обзиром да сте Ви били, обављали функцију ову у бригади, коју сте нам објаснили, какав је био старешина Гавриловић Павле, како се он односио према војсци, према задацима и ајте да не узимам питање ја колегама, али конкретно и Рајко Козлина, али пре свега Гавриловић Павле?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи позадински батаљон је врло сложена јединица. На чело сложене јединице долазе способне старешине, одговорне. Структура позадинског батаљона је интендантска чета, која се бави интендантуром, припрема хране, прање веша, снабдевање храном и тако даље, техничка чета која се бави одржавањем технике, поправком, отклањањем кварова и тако даље, и санитетска чета, здравствено обезбеђење, пружање здравствене помоћи, као што видите дијаметрално супротне, не супротне дијаметрално задаци су различито дијаметрално. Да би неко био на челу такве јединице мора поседовати одређени капацитет, мора поседовати како би данас рекли менаџерске способности, мора бити одговоран, а постављањем тог старешине Гавриловић Павла команда бригаде је проценила и што би ми рекли прошао је све оне, поседовао је све позитивне карактеристике да може обављати ту дужност. Такав старешина немогуће је и не може се понашати супротно овај од онога где му је место. Значи ради се о одличном старешини. У сложеним условима свака његова јединица и интендантска и техничка и санитетска чета одлично су вршиле своје задатке. Јер како ћете ви нападати пети дан или ослобађати територију ако људи нису пет дана јели или не знам ако је четвртог дана нам се преврнуо тенк код Ландовице, а није извучен или нешто и тако. Значи врло сложени задаци, врло одговорни и једни од најодговорнијих старешина долазе на чело таквих јединица.

Адвокат Милан Петровић: Хвала господине, немам више питања.

Председник већа: Да ли неко од бранилаца осталих има питања? Изволите. Адвокат Иван Митровски.

Адвокат Иван Митровски: Добар дан. Ја сам адвокат Иван Митровски бранилац Павла Гавриловић. Да ли нам можете рећи у ком војном чину сте били у време почетка и трајањ ове војне операције?

Сведок Стојан Коњиковац: У чину потпуковника.

Адвокат Иван Митровски: А сада у ком војном чину сте?

Сведок Стојан Коњиковац: Ја сам

Председник већа: Зашто је ово питање битно у ком војном чину?

Адвокат Иван Митровски: Да знам с киме разговарам....

Председник већа: Сачекајте, не можете да причате када причам ја, преклапамо се и нећете остати на транскрипту ништа. Сведок се изјаснио на питање суда када је давао своје личне податке.

Адвокат Иван Митровски: Али ја желим да знам са киме разговарам судија?

Председник већа: Желите да знате?

Адвокат Иван Митровски: Са киме разговарам.

Председник већа: Разговарате са сведоком. Постављате питања сведоку. Изволите следеће питање.

Адвокат Иван Митровски: Кажите ми када сте примили наредбу, значи наредбу, да ступите у војно дејство 25. марта 1999. године?

Сведок Стојан Коњиковац: Из команде Приштинског корпуса примили смо 23. марта 1999. године.

Адвокат Иван Митровски: Добро. Када је та наредба пренета припадницима, командантима 549. моторизоване бригаде?

Сведок Стојан Коњиковац: У току 23. марта по пријему заповести, реализовали смо процес, потпуни процес доношења одлуке команданта бригаде. Он има своју хронологију. Истог дана 23. урадили смо нашу заповест по одлуци команданта. 24. заповест, кодирана карта, тајни називи, подељени су потчињеним јединицама. Потчињене јединице и команданти потчињених, имали су цео дан ради свог процеса проучавања, схватања, доношења одлуке, формирање јединице, попуна и тако даље. И 25. ујутру зависно од удаљености, команданти борбених група повели су своје борбене групе. Ја конкретно кренуо сам око три сата ујутру са борбеном групом 5.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је тада капетан Павле Гавриловић био присутан приликом поделе ратних задатака у команди бригаде где је то било?

Сведок Стојан Коњиковац: Као командант, мора, уручена му је заповест команданта бригаде, кодирана карта...

Адвокат Иван Митровски: Где је седиште команде?

Сведок Стојан Коњиковац: И тајни називи и сва она потребна документа.

Адвокат Иван Митровски: У ком месту је примио ту команду?

Сведок Стојан Коњиковац: У Касарни Призрен.

Адвокат Иван Митровски: Сада ми објасните једну другу ствар, Ви сте старешина већ дужи временски период, да ли Вам се десило да као командант батаљона, издате наредбу свим војницима о вршењу одређене акције или борбеног дејства?

Председник већа: Ја бих преформулисала ово питање, да ли Вам се десило. Поступање овог сведока није предмет овог кривичног поступка, да бисмо тако поставили питање. Питање може бити конкретно, да ли старешина може такву наредбу да изда у присуству свих војника или издаје подређеним старешинама?

Сведок Стојан Коњиковац: Борбена правила предвиђају у склопу доношења одлуке, постоје два метода доношења одлуке: када имате довољно времена, када имате довољно података и тако даље, то је тај потпуни поступак доношења одлуке, где ми као помоћници команданта, свако предлаже из своје надлежности и тако даље, командант то све сублимира и доноси одлуку. Постоји предвиђен и процес доношења одлуке по скраћеном поступку, када немате времена, када не располагете довољним бројем података о непријатељу или постоје корективне одлуке, примили смо заповест, кренули, али ток борбених дејстава не иде онако како смо ми проценили и тако даље, знате. Ја сам прво, ми смо првог дана проценили да ћу ја са борбеном групом 5 ослободити село Студенчане, али нисам ни пришао, само само петсто метара ишао. Морате нешто корективно донети одлуку.

Председник већа: Добро, да ли је, конкретно, оптужени Гавриловић Павле након што су дошли до брда изнад села Трње, у таквим околностима имао потребе да наредбу о постројавању, односно заузимању линије, издаје пред свим војницима или је то чинио пред командирима чета, односно одељења?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, по поседању, по приласку зони одговорности, јединица се не постројава. Замислите неко да построји јединицу, онај само све полеже доле, него се у борбеним условима поседа положај и нема дизања. Онај који диже, он је већ је циљ за непријатеља, а они су мени били лево крило на почетку овог првог дана, схватате?

Председник већа: Добро, како је он могао, када су стигли на место одредишта, да распореди ту јединицу, односно да запоседне линију? Који је принцип деловања, односно принцип наређивања?

Сведок Стојан Коњиковац: Принцип деловања је у борбеним условима, како бих рекао, креће се од закона до закона, сваки појединац и остало, а не иде се као на паради, то је борбена активност.

Председник већа: Да, али када је стигао горе, они су сви стигли на то брдо изнад села Трње.

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, поседа се тако што не знам, једна група иде тамо, па заузме положај на десетак метара, па онда она штити ту испред и тако једни друге подржавају.

Председник већа: То је битно.

Сведок Стојан Коњиковац: И остају на линији, нема устајања више. Они немају задатак да се крећу.

Председник већа: Да, али како одређена група зна где иде, коме то саопштава командант?

Сведок Стојан Коњиковац: Е, видите, те задатке су они регулисали у касарни, као и ми и да Вам кажем.

Председник већа: А када је он могао да пренесе. Групе су водили командири одељења или водова.

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Председник већа: Када је он могао да изда наређење, коме издаје, да ли свим војницима који припадају једној групи, да ли их све окупи или то пренесе командирима који?

Сведок Стојан Коњиковац: Линијом командовања, значи командант батаљона командиру чете, командир чете командиру вода, командир вода командиру одељења, командир одељења који има десет људи око себе и када гласно прича, сви ће га чути на око седамдесет до сто метара.

Председник већа: Дакле, он је био дужан да када су стигли, да позове командире одељења или водова и да им саопшти ко иде на коју страну?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, дужи временски период ми смо радили у бригади. Зону одговорности у мали прст познајем. Била је забрањена прекоманда старешина због погоршања политичко-безбедносне ситуације у том делу. У касарни када је примљена заповест, командант батаљона је проучио, видео шта му је задатак, формирао јединицу, позвао старешине, упознао их и пренео наређење, а када долазе на линију, суштински они само поседају положај.

Председник већа: Дакле, већ унапред знају шта им ваља чинити?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је, тако је.

Председник већа: Добро. Да ли постоји могућност да се на лицу места замене овлашћења да уместо једног командира вода, наступи други, да замене овлашћења?

Сведок Стојан Коњиковац: Разумем Вас, у случају погибије, неко мора преузети одговорност, евентуално неког догађаја који намеће, ако је тај старешина по приоритету хитно потребан на неком другом делу, али овде таквих ситуација није било.

Председник већа: Ово сам питала са разлога, што су се извесни сведоци који су саслушани у овом кривичном поступку, изјашњавали да је командир њиховог вода био Јаћимовић, али, на терену да је његову улогу преузимао Козлина.

Адвокат Иван Митровски: Судија, примедба, није командир вода, командир чете.

Председник већа: Командир чете, захваљујем се.

Сведок Стојан Коњиковац: Разумем Вас. А шта ће онда овај човек ако он њему преузима, шта је он, сметало тамо? Мислим, нелогично је по мени и у пракси је то нелогично.

Председник већа: Нелогично?

Сведок Стојан Коњиковац: Свако носи одговорност за своју јединицу. Не постоји правни основ за преношење одговорности на неког другог.

Председник већа: Дакле, Гавриловић Павле није могао, имајући у виду своја овлашћења, да овлашћења једног старешине нижег ранга, премести односно да именује другог старешину да уместо њега има та овлашћења?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно. Па, замислите како би то утицало на морал војника, да види свог старешину који је нико и ништа на терену.

Председник већа: Вама није познато да је Козлина Рајко на терену мењао Јаћимовића?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не.

Председник већа: Познајете и једног и другог, је ли тако?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно, наравно.

Председник већа: Изволите, браниоче, имате ли још питања?

Адвокат Иван Митровски: Имам. Да се тако десило управо како је питао председник већа, да ли је командант батаљона морао у дневник батаљона да унесе овакву промену и наредбу?

Сведок Стојан Коњиковац: Да, али што да идемо на претпоставку, када се то није дешавало.

Адвокат Иван Митровски: А да се десило, да ли би морао писмено да обавести?

Сведок Стојан Коњиковац: Прво, не може он сам да преузме и када би се десило. Командант бригаде има овлашћења своја над свима нама. Значи, то би било правно насиље, како бих рекао, ако би неко на силу дошао нешто да ради. То је недопустиво. Опет кажем, линија извештавања морала би доћи до

вишепретпостављеног од њега, да он буде упознат, да се тако нешто десило. А тако нешто се није десило, нити се може десити. Значи, војна организација није добровољно друштво, нити скуп ловаца који иде да прошета десет километара и лепо здраво се живи, него се извршавају борбене активности у којима се гине. Као што рекох, три војника, три породице, сандук смо послали људима, неко сноси одговорност за то, схватате? Или је онај рањен, па је остао инвалид за цео живот.

Председник већа: Добро, како објашњавате чињеницу да је у том случају, Јаћимовић који је био командир чете, имао једну групу, а да је посебну групу, са којом је заузео неки други положај, имао Рајко Козлина, како то изјављују више сведока у овом кривичном поступку, а и сами окривљени?

Сведок Стојан Коњиковац: Претпостављени се налази на свом командном месту или у саставу јединице. Можда је неко то тако доживео, али то законски и правно није тако. Рајко има своје оделење и са својим оделењем, а његово оделење и још друго оделење или треће, је Јаћимовић ту, а физички се негде мора налазити. А то можда је неко доживљавао овако или онако. Ја сам се налазио као командант борбене групе заједно са свим овим људима и не може неко рећи да сам ја преузео команду командира моторизоване чете, тенковског вода, вода противавионских топова, санитетског оделења и тако даље. Него сам командовао преко средстава везе или лично гласом, ако сам ближе старешини који командује том јединицом.

Председник већа: Добро, изволите, браниоче, да ли имате даље питања?

Адвокат Иван Митровски: Ви сте споменули да сте првог дана петсто метара напредовали према селу Студенчани где је дејствовала непријатељска.

Сведок Стојан Коњиковац: Да, ту смо били на тој чистини, како бих рекао.

Адвокат Иван Митровски: Паравојна формација.

Сведок Стојан Коњиковац: Само наставили из села колико се кренуло. Када се отворила унакрсна ватра, не можеш ићи даље, где ћеш ићи да изгину људи.

Адвокат Иван Митровски: И да сте тек наредног дана успели да уђете и овладате тим селом?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је, другог дана.

Адвокат Иван Митровски: Е сада ми објасните, у једном моменту сте рекли да је онда наступило „чишћење“ од припадника ОВК. Ко је вршио „чишћење“ заосталих припадника ОВК на том подручју?

Сведок Стојан Коњиковац: Које „чишћење“?

Адвокат Иван Митровски: „Чишћење“ у селу Студенчани?

Сведок Стојан Коњиковац: Нема „чишћења“.

Адвокат Иван Митровски: Нема?

Сведок Стојан Коњиковац: Зато што се непријатељ повлачи и напушта. У селу, то нисам рекао, али у селу Студенчане и у селу Самодраже и у селу Ретимље, није било цивилног становништва, него само шиптарско-терористичке снаге. И како ми напредујемо са борбеном техником, и он човек чува свој живот, да ли ме разумете, наравно, предузима мере, можда наредног дана да побољша свој положај и тако даље, као и свако други, доноси одлуке у току борбених дејстава. Значи, нема „чишћења“, ми смо ишли у захвату пута и на правцима својих овај састава и до пред крај дана, избили на онострани део села Студенчане.

Адвокат Иван Митровски: Када сте овладали тим...

Председник већа: Само моменат. Да ли тиме хоћете да кажете, да припадници 549. моторизоване бригаде позадински батаљон, који је био лоциран изнад села Трње, нису имали разлога да улазе у само село?

Сведок Стојан Коњиковац: Не.

Председник већа: Добро, да ли Вам је познато да је ипак било војника у селу, да су они улазили?

Сведок Стојан Коњиковац: Колико ја располажем подацима и знам, не.

Председник већа: Не? Добро, изволите даље питања.

Адвокат Иван Митровски: Кажете да су у току ноћи припадници 124. терористичке ОВК напуштали простор бојишта којим сте Ви овладали.

Сведок Стојан Коњиковац: То ја не знам.

Адвокат Иван Митровски: Па, рекли сте да су тракторима и приколицама целу ноћ...

Сведок Стојан Коњиковац: Аха, нисте Ви мене добро разумели. С обзиром да су борбена дејства другог дана била повољнија и ефикаснија него моје борбене групе и заузето командно место бригаде...

Председник већа: Објаснили сте све детаљно, сви смо ми остали разумели.

Сведок Стојан Коњиковац: Да, становништво и овај вероватно део људи...

Председник већа: Ја се бар надам, бранилац ће погледати. Не морате поново, бранилац ће погледати транскрипт, па ће да се информише.

Адвокат Иван Митровски: У ком правцу су се повлачили?

Сведок Стојан Коњиковац: У правцу села Добродељане и надаље Пагаруши.

Адвокат Иван Митровски: Према селу Трње, да ли је било?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не, то је, сасвим супротно од Трња, у правцу Добродољана и касније Пагаруше.

Адвокат Иван Митровски: Добро.

Сведок Стојан Коњиковац: Тамо где сам ја са својом борбеном групом наставио борбена дејства, трећег, четвртог, петог дана.

Адвокат Иван Митровски: А кажите нам, у свом исказу сте навели да овај логистички батаљон, није био део борбене групе.

Сведок Стојан Коњиковац: Није био борбена јединица, снага, значи борбени распоред је најефикаснији распоред снага и средстава за извршење борбених дејстава и командант доноси одлуку, формираћу снаге за борбена дејства, снаге за блокаду, снаге за ватрену подршку, снаге за обезбеђење борбених дејстава и снаге за командовање и везу. Ја сам био и још четири борбене групе снаге за борбена дејства. А позадински батаљон је био у саставу снага за блокаду, а не борбених дејстава.

Адвокат Иван Митровски: И његова борбена употреба би била у случају...

Сведок Стојан Коњиковац: Само да поседне положаје и да лежи на положајима и држи тај положај да не би се неко извукао са тог правца.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је логистички батаљон имао противваздушно оружје?

Сведок Стојан Коњиковац: По својој формацији и по опремљености, не поседује противавионско средство. Лаки артиљеријски дивизион противваздушне одбране је наменска јединица и све што имамо из бригаде, је концентрисано у тој јединици.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је та јединица независна од команде капетана, тадашег капетана Павла Гавриловића?

Сведок Стојан Коњиковац: То је посебан батаљон, позадински батаљон. Оно је лаки артиљеријски дивизион ПВО, а ово је позадински батаљон. На челу оног је командант лаког артиљеријског дивизиона ПВО и он има своју батерију, не знам, 30/2, 20/3 и тако даље, а ово је логистички, односно позадински батаљон који има интендантку, техничку и санитарску чету.

Председник већа: Добро, да ли Вам је познато да је тај лаки дивизион, батаљон ПВО био тада у близини села Трње стациониран или распоређен?

Сведок Стојан Коњиковац: Није био у близини села Трње.

Председник већа: Добро. Неспорно током овог поступка, већина саслушаних сведока, као и окривљени, не оспоравају да је тада била прага.

Сведок Стојан Коњиковац: Да је?

Председник већа: На брду да је постојало противавионско оружје.

Сведок Стојан Коњиковац: У саставу моје борбене групе, био је вод противавионских топова 30/2, такозвана прага, како се зове. Значи, ја сам био десни сусед њима. Да ли су они подразумевали, али моја борбена дејства су мене одвела напред и отишли смо.

Председник већа: Та прага није могла бити никако изнад села Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не, она се налази у северном делу села Раштане.

Председник већа: Колико је то удаљено од села Трње и од места где су...?

Сведок Стојан Коњиковац: То је четири километра од Трња.

Председник већа: Четири километра?

Сведок Стојан Коњиковац: Четири километра.

Председник већа: А колико је удаљена од места, од тог брда где је Гавриловић Павле дошао са својим батаљоном?

Сведок Стојан Коњиковац: Четири километра.

Председник већа: Четири километра, добро. Изволите, браниоче.

Адвокат Иван Митровски: Господине генерале, да ли можете да ми кажете, да ли је терористичка ОВК, 124. конкретно бригада са којом сте Ви ратовали, поседовала тешко наоружање домета до села Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, на основу расположивих података који су мени доступни, опет кажем, били и које знам, шиптарско-терористичке снаге располагале су пешадијским наоружањем, армбрустима, противоклопним против тенкова, располагале су минобацачима 60 и 82 милиметра, митраљезима, пушкомитраљезима, што значи, удаљеност од положаја на којима је био, су урађене биле транше и где су бранили, то је јужни део села Студенчане, је око нешто мање од два километра до села Трње. Домет зрна митраљеза је до пет километра, али онај крајњи домет. Али, до хиљаду метара су најбоља употреба његова.

Адвокат Иван Митровски: Минобацач 82 милиметра?

Сведок Стојан Коњиковац: Осамдесет два милиметра јесте доступно његово, овај, дејство до села Трње. Крајње дејство минобацача боље да не кажем, него да погрешим.

Адвокат Иван Митровски: Добро. Бестрајни топови, да ли су били у саставу терористичке ОВК 124. бригаде?

Сведок Стојан Коњиковац: Бестрзајни топови имају намену исто као и амбруст, амбруст је савременије средство, преноси се лакше, можда дејствује из затворене просторије, а за бестрзајни топ већи број људи опслужује, има оне гасове где морате обезбедити безбодносну зону позади и тако даље, не може дејствовати из затворене просторије и остало. Ја колико знам, значи само немачке амбрусте су имали.

Адвокат Иван Митровски: Добро. Да ли сте приликом повлачења терористичке ОВК из Студенчана нашли нешто од наоружања за које сам Вас питао?

Сведок Стојан Коњиковац: Јесмо. Пред спајање трећег дана борбене групе 5 и 6, било је одбаченог наоружања које смо могли поред пута видети.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је то било неко артиљеријско наоружање или?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не, пешадијско, пушке.

Адвокат Иван Митровски: Пушке?

Сведок Стојан Коњиковац: Пушке, да.

Адвокат Иван Митровски: Да ли се дешавало да се припадници јединице када се терористичке ОВК нађу у опасној ситуацији, пресвлаче у цивилне униформе, у цивилна одела и напуштају бојиште?

Сведок Стојан Коњиковац: То је редовна пракса. Значи, прво, нису сви одевени као организована снага војске. Како су се снабдевали са униформом, тако су и облачили. Углавном је била она шара немачка, маскирна, а неко има само јакну, а панталоне цивилне, неко је био комплетно одевен. Али, редовно моје искуство за две године борбених дејстава тамо, јесте када се заврши, када су пред распадом, баца се наоружање, скида, пресвлачи и ја сам сада цивил. Шта доказује? Узмете парафинску рукавицу и тачно се види овде дејство барута и тако даље, ако би хтели потврдити ово што Вам говорим.

Адвокат Иван Митровски: Каква је била комуникација између команданта, командног места и јединица које су се налазиле у оперативном раду?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, имате моторолу, она има домет и комплетна просторија где се овај троугао – Призрен-Сува Река-Ораховац, покрива моторола. То је као да је човек поред Вас без обзира ако је, не знам, петнаест километара даље, она борбена група, супротно од Вас тамо.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је била ометана прислушкивањем од непријатељске војске?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, током овог дела не, било је надлетања НАТО авиона у пар наврата, трећег дана, пре него што смо улазили у Добродељане.

Председник већа: Само мало. Пошто је бранилац поставио ово питање и чули смо Ваш одговор, оптужени Гавриловић Павле је током поступка тврдио да никаква

радио-веза није функционисала, да он није имао радио-везу, којом је функционисао са својим командирима чета.

Сведок Стојан Коњиковац: Можда је средство било неисправно, па је то ометало њега. Опет кажем...

Председник већа: Он каже да није било средства комуникације и да су једино комуницирали путем курира.

Сведок Стојан Коњиковац: Ја са својом борбеном групом и ја што сам командовао, нисам имао проблема, то је оно што ја располажем. Како је било у другим борбеним групама и остало, заиста не сносим одговорност.

Председник већа: Није Вам познато и није Вас Гавриловић Павле обавестио о томе да је имао проблема са средствима комуникације?

Сведок Стојан Коњиковац: Па, знате како би то било када би свако сваком причао сваку ситницу где му је било, шта је било, како је било и тако даље. То је око две хиљаде људи, када саберемо снаге МУП-а и снаге војске, знате.

Председник већа: Добро. Изволите даље, браниоче.

Адвокат Иван Митровски: Да ли је батаљон капетана Гавриловића био део борбене групе Ваше или је у другој групи био?

Председник већа: Није, био је позадински батаљон, објаснио је, браниоче, немојте таква питања да постављате, објаснио је...

Адвокат Иван Митровски: Али Ви нисте за село Трње.

Председник већа: Сачекајте, објаснио је детаљно и заиста нема потребе да нам одузимате време са таквим нејасним, недефинисаним и непотребним питањима. Изволите.

Адвокат Иван Митровски: Па, јасно је питање, судија.

Председник већа: Изволите, следеће питање.

Адвокат Иван Митровски: Ово је врло битно, одлучна чињеница је то.

Председник већа: Може следеће питање.

Адвокат Иван Митровски: Онда хвала, немам шта да питам.

Председник већа: Можете да захтевате да веће одлучи уколико сте незадовољни.

Адвокат Иван Митровски: Па, не желим, шта.

Председник већа: Добро, да ли још неко од бранилаца има питања?

Сведок Стојан Коњиковац: Мислим, немате разлога се љутити, икс пута сам ја објаснио, не знам сада.

Председник већа: Апсолутно. Свако од бранилаца има свој начин поступања, Ваше је да одговорите на питања. Изволите, браниоче.

Адвокат Милета Митровић: Поштовани суде, колеге су већ доста исцрпно поставиле питања, па ја немам превише питања. Дакле, ако бисте могли да нам објасните, природу односа између Војске Југославије и МУП-а Србије приликом извођења ових операција?

Сведок Стојан Коњиковац: У ком смислу:

Адвокат Милета Митровић: Дакле, да ли је постојала субординација полиције и војске.

Председник већа: И сарадња, претпостављам да сте хтели да питате, између ових војних формација?

Адвокат Милета Митровић: Дакле, да објасните тај однос.

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, војска је функционисала под својом командом, МУП је као посебни састав, функционисао под својом командом. Конкретно у мојој борбеној групи, био је командант 37. одреда и као лице које је командант те јединице, а ја сам био командант 5. борбене групе. Били смо један поред другога. Али свако одговара за своју јединицу и свако командује само својом јединицом. То је суштина односа.

Адвокат Милета Митровић: Дакле, да ли је било претпочињавања?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, не.

Адвокат Милета Митровић: Да ли су могле да се јасно разликују униформе војске и полиције?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно, наравно.

Председник већа: Добро, пошто је бранилац већ поставио ова питања, која су заиста на месту, реците ми, да ли Вам је познато да ли је у време овог догађаја, у селу Трње или у близини, било полицијских снага?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, линију блокаде искључиво снаге војске су држале.

Председник већа: Ово Вас питам, зато што су се не само сведоци, војници на страни српских снага, већ и сведоци оштећени албанске народности, изјашњавали да су видели полицијске униформе у селу Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Да Вам кажем, ја не знам шта су видели. Мој правац је четири километра даље, на почетку и како иду борбена дејства, све даље и даље. Шта је тамо било, ја нисам био са њима.

Председник већа: Добро, које боје су биле полицијске униформе? Да ли су се разликовале по боји, знатно од војних униформи?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно, наравно.

Председник већа: Изволите, браниоче.

Адвокат Милета Митровић: Ја имам још само једно питање. Дакле, да ли сте Ви имали сазнања, било каква, у критичном периоду или пре тога, да је господин Рајко Козлина, дакле да се недисциплиновано понаша, да самовласно, самовољно поступа у извођењу борбених задатака?

Сведок Стојан Коњиковац: Мало пре сам говорио о бити и да смо баштиници традицију дисциплиноване, одговорне јединице у којој се изводи добра борбена обука, влада ред и дисциплина и тако даље. Ако је то општа слика јединица, јединицу чине сви појединци. Конкретно, старешина Рајко Козлина је одличан старешина, врхунски познавалац својих дужности, дисциплиновано се понаша. Јер обично једно са другим иде, уз доброга старешину и познаваоца, је и дисциплина. Онај ко не зна, мора тражити начина да компензује оно што не зна, а то је онда вика, галама, не знам и тако даље. У нашој бригади, тога није било.

Адвокат Милета Митровић: Хвала Вам.

Председник већа: Добро, браниоци више немају питања. Да ли заменик Тужиоца за ратне злочине има питања? Добро. Имајући у виду извесне несагласности у правним тумачењима, а које још нису разјашњене од стране Апелационог суда, ја нећу да Вам предочавам исказ претходног старешине који је саслушан, генерала Божићара Делића, али питаћу Вас, да ли сте Ви учествовали у сачињавању неког документа након ових свих догађаја крајем марта 1999., конкретно, да ли сте учествовали у изради „Анализе дејства 549. моторизоване бригаде на уништењу шиптарских терористичких снага у ширем рејону Ретимља и деблокади комуникација Сува Река-Ораховац“ која је достављена Команди Приштинског корпуса дана 30.03.1999. године?

Сведок Стојан Коњиковац: Уважена председавајућа, команда Приштинског корпуса је упутила акт свим својим потчињеним саставима, па и нашој бригади, да смо обавезни после завршетка борбених активности, поднети извештај шта смо урадили по ономе шта је нама наређено. Тако и наша бригада поседује сва борбена документа, за све борбене активности и 1998. године, а тринаест таквих активности је било борбених и 1999., то је овај, не само овај, него и касније осталих догађаја који су следили и моје оделење је, односно одсек, на чијем сам челу био, је одговорно за прикупљање информација, прављење извештаја, презентовање команданту о коме сте причали и командант чита, врши исправке, ако ја не располажем свим подацима, тражи допуну и тако даље, потписује и такав потписани документ је упућен Приштинском корпусу.

Председник већа: Добро, тако се изјаснио командант Божидар Делић, када је саслушан и изјавио да сте непосредни састављач тог документа били Ви, пуковник Коњиковац.

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Председник већа: Да ли можете да доставите пуковнику Коњиковцу овај документ да погледа и да потврди, да ли је то тај документ?

Сведок Стојан Коњиковац: Да, то је тај документ.

Председник већа: Можете само да ми вратите документ. Добро, у овом документу Ви наводите да губитке шиптарских терористичких снага процењујете на око осамдесет пет убијених, да заробљених није било. Није прецизирано, где су та лица убијена. Да ли се Ви сећате, на шта се то мисли?

Сведок Стојан Коњиковац: Ако немамо тачне податке, онда на основу извештаја потчињених команданата, сублимирамо све те податке и процењујемо колико је било губитака од стране непријатеља.

Председник већа: Да ли је Гавриловић Павле као командант 549. моторизоване бригаде позадинског батаљона учествовао односно да ли Вам је давао податке приликом сачињавања овог извештаја?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи борбених активности са снагама у линији блокаде није било. Свако од потчињених команданата се консултује и даје расположиве податке, међу којима је био и Гавриловић Павле.

Председник већа: Које је он дао податке? Да ли Вам је познато?

Сведок Стојан Коњиковац: Ја сад не знам ко је од мојих референата комуницирао лично, али као орган имао сам потчињене референте који раде задатке овај, који су ми из надлежности сваког појединца односно нашег Одсека за оперативне послове.

Председник већа: Добро. Да ли имате било каквих сазнања да је у том периоду односно 25. марта 1999. године у дворишту у селу Трње стрељан одређени број припадника албанске народности и да је у селу и поред реке која протиче у близини села, да је убијано албанско становништво?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, као што сам рекао приликом претходног исказа, немам таквих података. Први пута сам то чуо почетком 2001. године. Од 1999. до 2001. године временски период је скоро две године.

Председник већа: Да ли је тада начелник безбедности који је био ангажован на овом терену био Миљан Величковић?

Сведок Стојан Коњиковац: Да, јесте.

Председник већа: Добро.

Сведок Стојан Коњиковац: То је био старешина који је формацијски постављен на то формацијско место. То је његова дужност била, задатак, разумете.

Председник већа: Који је био конкретно његов задатак?

Сведок Стојан Коњиковац: Он је помоћник команданта за безбедносне послове.

Председник већа: За безбедносне послове. Да ли је у оквиру његових овлашћења односно дужности било и то да утврди и обавести команду о одређеним делатностима, активностима које су противне међународним правилима о ратовању и која су забрањена?

Сведок Стојан Коњиковац: То је основни задатак његов.

Председник већа: То је основни задатак.

Сведок Стојан Коњиковац: Основни задатак. Значи све што се дешава, а евентуално линијом редовном, командовањем, не дође податак до команданта, зато је он посебан орган који долази до одређених података и обавеза му је да упозна команданта, ако тако нешто сазна, дође до података.

Председник већа: Добро. Дакле, уколико је било извесних убистава цивила у селу Трње, уколико Вас о томе није обавестио Гавриловић Павле, који је био дужан, да ли је онда то био дужан да учини Миљан Величковић?

Сведок Стојан Коњиковац: Ако је дошао до таквих података.

Председник већа: Добро. Дакле, Миљан Величковић је био у могућности да то сазна. Да ли је био у могућности да то сазна, обзиром на околности које су тада постојале?

Сведок Стојан Коњиковац: Да ли је био у могућности, то онда испада као да ја нисам или било који други..., значи било ко да је видео морао је извести. То је редовна линија. Закон с друге стране обавезује шта се не извршава од наређења. Треће, вршили смо припрему и едукацију људства у функцији правилног понашања, како бих рекао, у ненормалној ситуацији, да је нормално рат би био сваки дан. Орган безбедности је помоћник команданту који има могућности и начин, како се организује служба безбедности, да дође до одређених података у разговору са људима, потчињеним војницима, старешинама и тако даље, о нечему, овај, шта ти људи кажу. Значи то је сва његова могућност.

Председник већа: Суду нису достављани....

Сведок Стојан Коњиковац: Хоћу рећи и да је покушано заташкати нешто снагом чина, силе или принуде, њихова је обавеза разговор са својим сарадницима и тако даље, мимо команде и све остало и то је тај посебан начин који се долази, ево дозволите да вам прочитам: "Орган безбедности је стручни орган у команди који организује и спроводи мере и поступке контраобавештајног обезбеђења и учествује у

предлагању, организовању и спровођењу мера безбедности и самозаштите чији је носилац команда и други субјекти самозаштите. У стручном погледу руководи безбедносним органима потчињених јединица у пословима безбедности организује и усмерава њихов рад, пружа им помоћ и контролише њихову активност у извршавању контраобавештајних задатака". Добро, то је некад било, ..."организује сарадњу са органима унутрашњих послова, друштвено-политичких заједница, органима друштвено-политичких организација, ОУР-а".... и тако даље, раније кад је било. "У стручном погледу руководи јединицом војне полиције, остварује увид у степен њене обучености, спремности за извршење борбених и других задатака, предлаже команданту њену најцелисходнију употребу". Ето то је, од слова до слова што би рекли, да не препричавамо.

Председник већа: Добро. Дакле, уколико би било који војник од свог претпостављеног старешине у датим околностима примио наређење да изврши одређени задатак који би представљао кривично дело, он је то могао да одбије?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је. Закон недвосмислено тако каже.

Председник већа: Да ли је Вама познато да ли су војници били упознати са одредбама Женевске конвенције о поступању војске према цивилном становништву?

Сведок Стојан Коњиковац: Да. Прво, у посебној тачки заповести командант наређује поштовање свих одредби међународног хуманитарног права, а у исказу опет рекли, поред тога што је једном реченицом речено свим припадницима било је подељено: "Правила понашања за борце", цео издање, у цепић стави се, пластифицирано. Други акт: "Инструкција за поступање припадника Војске Југославије у припреми и извођењу борбених дејстава". И све то је лепо извучено и прилагођено нивоу војника, како бих рекао, да свако разуме. И треће: "Потсетник за припаднике Војске Југославије ангазоване на простору захваћено диверзантско-терористичким дејствима".

Председник већа: Добро. Дакле, сваки војник је то имао код себе?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Председник већа: И сваки војник је имао могућности у ситуацији да је добио од свог старешине наређење да пуца у неког од цивила да то наређење одбије. Које је могао у таквој ситуацији да се обрати?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи, његова је обавеза да такво наређење не изврши, а исти тај закон га обавезује да одмах или најкраћим путем извести другог претпостављеног свог старешину, вишег.

Председник већа: Значи вишег у рангу?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Председник већа: Добро.

Сведок Стојан Коњиковац: Од тога који је евентуално тако нешто дао задатак.

Председник већа: Добро. Конкретно Гавриловићев задатак који је био у овој ситуацији? Да нагледа прелазак непријатељских снага из села Мамуше према селу Трње, је ли тако?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је. Држећи свој положај да спречи извлачење шиптарско-терористичких снага на правцу који је посела његова јединица у линији блокаде.

Председник већа: Добро. Обзиром да сте се изјаснили да су припадници оружаних снага супротне стране умели у датим околностима да скину своју војну одећу, да одбаце оружје, да се преобуку у цивиле, да ли је постојао неки посебни задатак, имајући у виду ове околности, да се реагује да би се спречио прелазак из села Мамуше у село Трње односно конкретно да ли су могли у датој ситуацији да поступају према цивилима у циљу спречавања преласка из села Мамуше у село Трње? Да ли су имали овлашћења?

Сведок Стојан Коњиковац: Да дејствују на цивиле? Не, кад наиђу цивили они се само каналишу, прикупе и у заповести одреди се место где се они спроводе, њих преузима полиција и даље....

Председник већа: Без обзира што сумњају да међу њима има и преобучених војника?

Сведок Стојан Коњиковац: Да. Када су прикупљени и када се предају они даље пролазе процес испитивања ко су, шта су, узима се парафинска рукавица, ако има основе покреће се поступак и тако даље.

Председник већа: Добро. Да ли је Вама познато да су одређени припадници позадинског батаљона после пар дана поново одлазили у село Трње, да ли је било такве наредбе команде?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, није било такве наредбе и не знам да је тако нешто било.

Председник већа: Немате сазнања да су одлазили ради уклањања мртвих?

Сведок Стојан Коњиковац: Ради?

Председник већа: Ради уклањања мртвих цивила из села.

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно да ... Значи ако није било борбених дејстава ту, и ако није се ништа десило, не знам зашто би неко поново ишао тамо. Толико тога се дешава у зони одговорности да знате малте не где вам је глава, ви ћете сад ићи туристички да шетамо негде тамо.

Председник већа: Добро. Да ли сте Ви имали било какав контакт после ових догађаја са Гавриловић Павлом?

Сведок Стојан Коњиковац: Гавриловић Павле је био у саставу 549. бригаде до 2001. године, овај када сам ја премештен из Лесковца у Београд, након тога нисмо имали.

Председник већа: Добро. Али тада у марту, априлу 1999. године, након овог догађаја, ове како бисмо назвали војне акције, да ли сте уопште били у комуникацији, да ли сте разговарали са Гавриловић Павлом о томе шта се дешавало та три дана где су они били на овим линијама? Неки неформални разговор или формални или службени, нисте имали или сте имали?

Сведок Стојан Коњиковац: Креће "НАТО" агресија 24. марта, па ми смо закупљени прво дисперзијом борбених средстава из магацина да извучемо муницију, опрему и тако даље. Суочени смо са појачаним насртајем илегалног преласка преко државне границе и покушаја убацивања наоружања, мислим толико тога се дешава да би човек овај посебно бавио се само једним догађајем, као ми сад што причамо. Већ сутра дан нове су активности и тако даље. Али чињеница је да смо били у истој бригади, ако смо наишли један поред другог., али посебно о томе да смо сели и причали, не.

Председник већа: До сада, током овог поступка испитан је одређени број сведока припадника албанске народности, који су житељи места Трње и који су у овом догађају изгубили своје најближе односно чији најближи деца, родитељи су убијени. Они су се изјаснили о убиствима која су се тада десила у селу Трње и они су тврдили да су тада видели и припаднике полиције, али да у селу Трње није било припадника "УЧК" или "ОВК". Да ли Ви имате неких сазнања, да ли их је било, осим што су навели да је доста људи из Студенчана пребегло у село Трње, али не и припадници "ОВК"? Ваша сазнања у вези ових чињеница ме занимају.

Сведок Стојан Коњиковац: Значи и моја су сазнања таква да у самом селу Трње није било шиптарско-терористичких снага. Да је било претпостављам да би сигурно садејствовали својим снагама које су биле преко пута дејством у леђа снагама у блокади.

Председник већа: А село Студенчани? Да ли их је било тамо?

Сведок Стојан Коњиковац: Студенчане је прво село у правцу напада 5. борбене групе или борбене групе број 5 у којој сам ја био. Мало пре сам рекао у самом селу Студенчане није било цивила, хоћу рећи шиптарско-терористичке снаге, знајући да је то прва линија одбране њиховога реона између Суве Реке, Призрена и Ораховца, извукли су становништво раније.

Председник већа: Из села Студенчани?

Сведок Стојан Коњиковац: Из села. Значи ниједног цивила није било у селу Студенчане.

Председник већа: Али било их је у селу Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: У селу Трње....

Председник већа: Било је сведока који су се изјашњавали да су из села Студенчани, али да су 25. марта били у селу Трње.

Сведок Стојан Коњиковац: Село Трње је ван те борбене зоне одговорности Сува Река, Призрен односно ван борбених дејстава. Значи не би могао Гавриловић Павле са делом снага позадинског батаљона проћи село и посетити положај да је било ту снага.

Председник већа: Није било

Сведок Стојан Коњиковац: Шиптарско-терористичких снага.

Председник већа: Али је било цивилног становништва је ли тако у селу Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Да.

Председник већа: То имате сазнања.

Сведок Стојан Коњиковац: Цивично становништво јесте.

Председник већа: А у селу Студенчани није било цивилног становништва?

Сведок Стојан Коњиковац: У селу Студенчане ниједног цивила није било.

Председник већа: А која су још села у непосредној близини села Трње? Да ли Вам је познато? Ретимље, је л` постоји село Ретимље?

Сведок Стојан Коњиковац: Иза села Трња или источно што би ми рекли војнички је село Лешане, западно за око два километра је село Мамуша, па онда село Непребиште....

Председник већа: Добро. У селу Мамуша, Непребиште, Лешане да ли је било оружаних формација албанских косовских снага?

Сведок Стојан Коњиковац: Трећега дана када смо се спојили борбена група 5 и борбена група 6, борбена група 6 је од Самодраже наставила према Непребишту и Мамуши. Шиптарско-терористичке снаге повукле су се у село Мамуша. Ја знам да је командант ишао, јер слушао сам преко мотороле, ишао до Мамуше да оствари контакт са цивилима тамо. У сваком шиптарском селу има глава села, који се слуша.

Председник већа: Глава села, значи старешина села, најважнији?

Сведок Стојан Коњиковац: Како бих рекао у жаргону међу цивилима. Значи у селу Мамуша било је шиптарско-терористичких снага које су се извлачиле и ушле у то муслиманско село.

Председник већа: Дакле, у свим тим околним селима која су удаљена два до четири километра било је оружаних формација супротне непријатељске стране?

Сведок Стојан Коњиковац: Сем у селу Лешане, Лешане је још даље, још даље иза од линије блокаде.

Председник већа: Добро. Да ли има нешто што Вас нисмо питали, а што Ви сматрате да је од значаја за утврђивање кривичне одговорности оптужених Гавриловић Павла и Козлина Рајка? Изволите Гавриловићу, имате питање. Можете ући и поставити питање. Можете где Вам је згодно, само укључите микрофон.

Оптужени Павле Гавриловић: Господине Коњиковац, ја сам хтео само да, пошто сте били на таквом месту каквом сте били тада, значи начелник Оперативног одељења, верујем да то није довољно разјашњено. Ако можете само укратко објаснити суду степен обучености војника позадинског батаљона. За шта су они обучени, у смислу да ли су они уопште обучени, не говоримо плус о намени касније, него уопште да ли су обучени за некаква дејства и друго, наставак би био да је ли је уопште могуће наредити тако нешто као што је речено, јер је то сулудо наређење, изгинули би сви по мени, али добро, то је, разумели сте суштину шта треба објаснити.

Сведок Стојан Коњиковац: О кеј, хвала на питању. Мало пре сам рекао да је позадински батаљон имао интендантску чету, техничку и санитетску. Ти војници обучавани су и њихова основна намена је да припрема храну, да пере веш, да поправља технику, да замени резервни део, да да ињекцију, да пружи помоћ ако је неко рањен са оним СНК што носи са собом, то је основна намена и зато се ти војници намењују. Свако у Војсци Југославије па и пилот који лети у авиону је наоружан личним наоружањем, пилот има пиштољ и носи са себе, јер може бити погођен па ће искочити са падобраном, па ће пасти, можда је у позадини непријатељ, мора сачувати живот. Тако и позадински батаљон наоружан је само са личним наоружањем, сем запоседање положаја око свог реона интендантске чете, техничке, санитетске и за одбрану ако је нападнута у позадини, за друго се не припрема. Успех јединице је да он буде екстра кувар, пекар, аутомеханичар, болничар и тако даље. Значи не припрема се за борбена дејства и зато командант је одлучио да не буде у саставу снага за борбена дејства него у саставу снага за блокаду.

Председник већа: А у ситуацији када је нападнут?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно, мора бранити себе, јер вама су потчињени, ви сте послали свога сина мени, ја одговарам и морално и пред законом да извршимо борбена дејства на најбољи начин, да сачувам животе и да вам га вратим. То су војници на служењу војног рока, редовног тада, мартовска партија....

Председник већа: Да ли имате још питања Гавриловићу?

Сведок Стојан Коњиковац: Значи није позадински батаљон јединица која се упућује на борбене активности да води борбу и тако даље. А друго је извиђачка чета на пример која се обучава да кроз просторе се убаци у позадину непријатеља, прикупља податке, достави команданту да би могао донети квалитетну одлуку или војна полиција о коме смо читали да је потчињена органу безбедности. На који начин обезбеђује командно место, како се спроводе овлашћења војне полиције и тако. Свака јединица има своју намену. Пешадијски батаљон моторизовани, за класичну борбу у оквиру пешадијског строја и тако даље.

Председник већа: Изволите Гавриловићу да ли имате још неко питање?

Оптужени Павле Гавриловић: Хтео сам само још, значи Ви сте стварно били начелник Оперативног одељења, да ли мислите да је уопште могуће издати такво наређење припадницима позадинског батаљона?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно да није. И то би било супротно начелима употребе јединица о којима сам мало пре сад говорио.

Оптужени Павле Гавриловић: И шта би било да је у таквој акцији да је био рецимо рањен војник или старешина, не дај боже наш, шта би се десило да је био рањен неки од наших војника? То би се морало знати, да се поднесе извештај команданту, је ли тако?

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Председник већа: Ви питате, Ви одговарате.

Оптужени Павле Гавриловић: Па не, ја сам

Сведок Стојан Коњиковац: Па логично је, мислим имамо везу у линији командовања и све што се дешава извештавате, питате, предлагете и тако даље. Најтежи тренуци су кад вам неко погине или кад је рањен.

Председник већа: Добро. Екцесе својих потчињених да ли је био Гавриловић дужан да спречи и да обавести команду уколико сазна за њих?

Сведок Стојан Коњиковац: Уколико сазна за шта?

Председник већа: За екцесе својих потчињених.

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно, наравно.

Председник већа: Да ли је дужан уколико сазна да покуша да то спречи? Или само да обавести команду?

Сведок Стојан Коњиковац: Како ће командант бригаде издати наређење или усмеравати дејства ако нема извештаја. Значи мора бити и то кроз заповест, задња тачка је командовање и веза која регулише тај део.

Председник већа: Добро. У датој ситуацији када је командант Гавриловић био на брду удаљен од својих војника и њихових старешина командира одељења, који су били на линији где су постављени, да ли је морала да постоји између њих све време комуникација и да ли су све време они морали да обавештавају Гавриловића шта се дешава?

Сведок Стојан Коњиковац: Наравно. Па то је линија командовања.

Председник већа: Добро. Имате ли још неко питање Гавриловићу? Немате више питања. Немојте, не можете, Петровићу опомињем Вас, не можете по Закону о

кривичном поступку са окривљеним да се договорате када се постављају питања. То Вам је вероватно познато. Не можете у овом моменту никакву комуникацију. А што се тиче седења може Гавриловић увек суду да се обрати уколико му је потребно да седне, а неће се обраћати Вама.

Изволите, Гавриловићу, имате ли још неко питање? Немате више питања.

Ја немам више питања. Да ли пуномоћник оштећених има питања? Изволите.

Адвокат Никола Чукановић: Адвокат Никола Чукановић.

Председник већа: Можете сести, можете и ту Гавриловићу.

Адвокат Никола Чукановић: Кажите ми да ли сте Ви уопште били 25.03. у селу Трње? Да ли сте долазили у село Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Не.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли сте након тога икад били у селу Трње?

Сведок Стојан Коњиковац: Не.

Адвокат Никола Чукановић: Кажите ми, сем Вас у команди 549. моторизоване бригаде, ко је још имао чин потпуковника?

Председник већа: Можете следеће питање да бисмо знали зашто ово питате.

Адвокат Никола Чукановић: Сем Вас у команди

Сведок Стојан Коњиковац: Видите колико је година прошло ја сад да Вам набројим имена старешина, ја не знам заиста....

Адвокат Никола Чукановић: Добро, колико је било потпуковника отприлике?

Председник већа: Добро Чукановићу, можете одмах следеће питање, да бисмо знали зашто ово питате.

Адвокат Никола Чукановић: Питам зато што је један од сведока овде навео да је један од потпуковника из команде бригаде био на брду изнад села Трње. Могу и да кажем конкретно ко је то рекао, али видим Ви не цитирате, па нећу ни ја.

Сведок Стојан Коњиковац: Ја не знам шта је неко видео, ја знам

Адвокат Никола Чукановић: Па не, није битно, ја ту објашњавам због чега постављам питање. Мене занима ко је сем Вас био од пуковника у команди?

Сведок Стојан Коњиковац: Сви помоћници команданта, формацијски чин команданта бригаде је пуковник. Сви ми остали помоћници, нас петнаестак колико је било, било је толико рецимо, није тачан број, не знам, али преко десет сигурно.

Адвокат Никола Чукановић: Преко десет, добро, довољно. А у ту борбену акцију о којој говоримо све време данас, да ли знате ко је још од потпуковника сем Вас кренуо? Да ли је неко од потпуковника био командант неке друге борбене групе или неке јединице у саставу те борбене групе?

Председник већа: Али то се не односи на село Трње, Чукановићу.

Адвокат Никола Чукановић: Значи имамо сведока....

Председник већа: Није, конкретно овај сведок учествовао... само моменат, овај сведок није конкретно учествовао у акцијама у селу Трње.

Адвокат Никола Чукановић: Молим?

Председник већа: Стојан Коњиковац није конкретно учествовао у акцији у селу Трње.

Адвокат Никола Чукановић: Имамо сведока Драгишу Јаћимовића, ево конкретно, који је официр из састава јединице који каже потпуковник из команде 549. бригаде је био на брду изнад села Трње. Мене само занима да ли је, кажете више од десет, да ли је још неко од потпуковника учествовао у тој акцији сем Вас?

Сведок Стојан Коњиковац: Да, али на другим правцима, од Ораховца рецимо са друге стране, од асфалтног пута Призрен – Ђаковица, Мала, Велика Фоча и тако даље, овамо доле, да, било је више. А око Трња.... ја немам податак тај, не знам.

Адвокат Никола Чукановић: Не знате, добро, само што знате то и питамо. Кажите ми, кажете познајете зону одговорности у "мали прст", цитирам, тако сте рекли данас овде.

Сведок Стојан Коњиковац: Ајде да кажемо колоквијално тако, хоћу рећи живите на неком простору десет година....

Председник већа: Добро, добро, не морате да објашњавате, изволите конкретно питање Чукановићу.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли сте чули за села Балу Цркву у вашој зони?

Сведок Стојан Коњиковац: Да.

Адвокат Никола Чукановић: Меју?

Сведок Стојан Коњиковац: Меја није у нашој зони одговорности, Бела Црква....

Адвокат Никола Чукановић: Велику, Малу Крушу?

Сведок Стојан Коњиковац: Мала Круша, да.

Адвокат Никола Чукановић: Велика Круша?

Сведок Стојан Коњиковац: Да, то је све у оквиру ових захваћених борбеним дејствима.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли знате да је тамо било неких дешавања, борбених дејстава у време о коме причамо?

Сведок Стојан Коњиковац: Ви слушате мене сада сво време, који објашњава један правац за који сам ја био одговоран.

Адвокат Никола Чукановић: Јасно ми је.

Председник већа: Наведено је то у овом извештају Чукановићу, шири реон у потпуности

Сведок Стојан Коњиковац: Тако је.

Адвокат Никола Чукановић: ...549. моторизоване бригаде о селима... Мене занима, кажете знате ова села. Да ли је тамо било борбених дејстава? Да ли је било неких дешавања у току ратних сукоба?

Председник већа: Не морате да одговорите на ово питање, ово питање конкретно није битно за овај наш догађај. Можете следеће питање Чукановићу.

Адвокат Никола Чукановић: Може. Да ли сте чули да је било убистава неких цивила у наведеним селима?

Председник већа: Питала сам већ то, рекао је да није чуо.

Адвокат Никола Чукановић: Не, ја питам за конкретна села.

Председник већа: И ја сам питала за село Трње.

Адвокат Никола Чукановић: Одбијате ми питање?

Председник већа: Већ је одговорио на то питање, рекао је да није чуо да је било

Адвокат Никола Чукановић: Није одговорио да је чуо да је било убистава у Меју, Белој Цркви....

Председник већа: Опомињем Вас Чукановићу да не улазите у расправу са председником већа.

Адвокат Никола Чукановић: Добро, тражим одлуку већа.....

Председник већа: Сачекајте, нисам завршила. Сви овде у судници су чули да је постављено питање сведоку да ли је чуо да је било убистава и сви су чули да је сведок рекао да није. Ако Ви нисте чули прочитаћете у транскрипту. Можете да поставите следеће питање.

Адвокат Никола Чукановић: Ако ми одбијате питање, ја тражим одлуку већа.

Председник већа: Ево одлука већа.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Веће **ОДБИЈА** одговор на питање пуномоћника оштећених, адвоката Чукановића постављено сведоку да ли је чуо да је било убистава у селу Трње и у околним селима.

Адвокат Никола Чукановић: Нисам питао да ли је било у селу Трње, него у селима Бела Црква, Мала и Велика Круша, Меја и Кореница.

Председник већа: Одбија се одговор на то питање, обзиром да није предмет расправљања, предмет овог кривичног поступка. Изволите, даље.

Адвокат Никола Чукановић: Немам више питања, али имам примедбу.

Председник већа: Примедбе не познаје Закон о кривичном поступку.

Адвокат Никола Чукановић: Приговор.

Председник већа: Ни приговор, можете сести.

Сведок Стојан Коњиковац: Могу ли ја питати њега нешто?

Председник већа: Не можете, Ваша улога је улога сведока, не можете питати. Обзиром да више нико нема питања, можемо да отпустимо сведока. Да ли сте сагласни?

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ОТПУШТА СЕ сведок.

Одредићемо паузу. Да ли сте имали неке трошкове за долазак пред суд?

Сведок Стојан Коњиковац: Не, ја сам из Београда, не.

Председник већа:

Констатује се да сведок Стојан Коњиковац изјављује да не тражи трошкове за долазак пред суд.

Да ли Вам одговара да направимо паузу пре испитивања наредног сведока?

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

У 11 и 40, одређује се пауза у трајању од двадесет минута.

Претрес ће бити настављен у 12 часова.

По истеку паузе, **НАСТАВЉА СЕ** главни претрес.

Позовите сведока Миљана Величковића.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у доказном поступку изведе доказ саслушањем сведока Миљана Величковића.

Испитивање сведока Миљана Величковића

Идентитет сведока утврђен увидом у личну карту издату од ПУ Ниш под бројем 007704437 дана 23.01.2016. године.

Председник већа: Ево, вратите личну карту.

Величковићу, када сте рођени?

Сведок Миљан Величковић: 21. октобра 1972. године.

Председник већа: Рођен дана 21.10.19..?

Сведок Миљан Величковић: 1972. године.

Председник већа: 1972. године, у ком месту?

Сведок Миљан Величковић: Косовска Митровица.

Председник већа: У Косовској Митровици. Од оца?

Сведок Миљан Величковић: Братислава.

Председник већа: Братислава. Мајке?

Сведок Миљан Величковић: Љиљане.

Председник већа: Љиљане. Где Вам је пребивалиште?

Сведок Миљан Величковић: Ниш.

Председник већа: Са пребивалиштем у Нишу, реците нам адресу?

Сведок Миљан Величковић: Сомборска 81-б/33.

Председник већа: Сомборска 81-б/33. По занимању сте?

Сведок Миљан Величковић: По занимању сам професионално војно лице на служби у Министарству одбране Републике Србије.

Председник већа: Професионално војно лице. Да ли познајете овде оптужене Гавриловић Павла и Козлина Рајка?

Сведок Миљан Величковић: Познајем их обојицу.

Председник већа: Да ли сте у сродству или у завади?

Сведок Миљан Величковић: Не, нисмо.

Председник већа: Са оптуженима није у сродству и у завади, познаје оптужене Гавриловић Павла и Козлина Рајка. Како их познајете?

Сведок Миљан Величковић: Познајем их из периода заједничког службовања.

Председник већа: У ком периоду?

Сведок Миљан Величковић: Познајем их из периода заједничког службовања. Значи, ја сам у Призрену био у 549. бригади од 1995. године, отприлике чини ми се да су и један и други били тада у том периоду, па, ево, до дана данашњег.

Председник већа: До дана данашњег? Добро. Као сведок дужни сте да говорите истину. Давање лажног исказа представља кривично дело. При томе, нисте дужни да одговарате на питања, којима бисте себе или свог блиског сродника, изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном прогону. Да ли Вам је јасно ово упозорење?

Сведок Миљан Величковић: Јасно ми је у потпуности.

Председник већа: Положићете заклетву пред судом, а текст заклетве гласи, Ви ћете се само изјаснити, да ли се заклињете или не: „Заклињем се својом чашћу да ћу о свему што будем питан, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато, нећу прећутати“. Да ли се заклињете?

Сведок Миљан Величковић: Заклињем се.

Председник већа: Сведок упозорен и поучен у смислу члана 95 став 1 и 2 ЗКП, након положене заклетве, у смислу члана 96 ЗКП, изјави:

Оптуженима су стављена на терет кривична дела извршена током марта месеца, крајем марта месеца 1999. године и кривична одговорност за убиство цивила у селу Трње. Ви сте позвани, а предложени од стране одбране, да будете саслушани у овом

кривичном поступку. Ево, ја Вас позивам, у неометаном излагању, да изнесете, да се изјасните о свему ономе што Вам је познато у вези тих догађаја и активности позадинског батаљона 549. моторизоване бригаде Приштинског корпуса Војске Југославије у ово време, на овом терену и активности оптужених Гавриловић Павла и Козлина Рајка.

Сведок Миљан Величковић: Генерално, мислим да је битно на почетку да истакнем значи, да сам обављао у то време дужност начелника органа безбедности у 549. моторизованој бригади Приштинског корпуса тадашње Треће армије Војске Југославије. Конкретно за наведени догађај, могу да истакнем, значи да нити сам био непосредни учесник наведеног догађаја, нити сам био сведок у вези дешавања са тим догађајем. Такође, могу да истакнем, значи, да никаквих, како бих рекао, посредних сазнања у вези са тим нисам имао. Да сам имао, било би о истом извештено у складу са процедуром извештавања која је тада важила у органима безбедности. Могу исто да истакнем, значи, да ми је као припаднику команде 549. моторизоване бригаде, познато генерално, значи, да смо за све те активности које су спровођене у том периоду, односно да будем прецизнији, за борбена дејства, израђивали неопходну, да кажем, пратећу документацију као команда и учествовали у процесу планирања појединих операција, свако из домена свог делокруга рада и обавеза које су тада биле прописане са важећим правилима. Конкретно значи, у то време, на основу наређења команде Приштинског корпуса, бригада је била ангажована на борбеним дејствима која су била, најпростије речено, усмерена на два правца. Бригада је добила задатак да организује одбрану на државној граници са Републиком Албанијом и то је, како ми војници кажемо, била ангажована на тежишту одбране тадашњег Приштинског корпуса због оожекиване копнене инвазије на Савезну Републику Југославију. Такође, паралелно са тим, ради заштите сопствених јединица, а имајући у виду да су теорористичке снаге такозване Ослободилачке Војске Косова значи, да кажемо, „оперисале“ у залеђу наших јединица, јер је бригада требала да поседне линију, прву линију одбране на државној граници, било је наређено са виших нивоа командовања, као што рекох, из команде Приштинског корпуса и претпостављам команде Треће армије, да се те теорористичке снаге које су се налазиле у нашем залеђу, елиминишу и униште, како би јединица несметано извела свој тежишни задатак, а то је одбрана земље од очекиване копнене агресије. Могу да кажем, мислим да је битно, да је бригада у то време, значи узимајући у обзир период од почетка рата 1999., значи негде од 24. марта, па до краја рата, била ангажована, како је плановима и било предвиђено, тежишно на одбрани државне границе према Републици Албанији. Колико се сећам, дужина, ширина рејона одбране је била негде око сто километара и делом према Републици Македонији. Бригада је у то време, што ми је присутно са реферисања којима сам присуствовао лично, значи, имала у највећем делу периода, од 12.000 до 14.000 војника. Под тим подразумевам и офицере, подофицере, резерву, значи, то је једно, да бих Вам приближио, једно веома велико бројно стање, поготову ако се пореди, рецимо са данашњом ситуацијом и бројношћу војске. Све јединице бригаде су у највећој мери, задатке извршавале часно, поштено и мислим да је битно да се истакне, да је бригада одмах након рата, била прва јединица тадашње Војске Југославије, која је са највишег државног нивоа, одликована орденом народног хероја. Конкретно за овај догађај који сте ме питали, рекао сам да у њему нисам учествовао, да немам сазнања било посредних или непосредних, изузимајући и то, изузимајући медије и праћење дешавања путем средстава јавног информисања, суђења у Хашком трибуналу, читањем неких материјала и тако даље.

Председник већа: Дајем реч браниоцу оптуженог Гавриловић Павла, да поставља питања сведоку.

Адвокат Милета Митровић: Поштовани суде, уважени сведоче, дакле, хајмо да кажемо, да се вратимо на почетак, дакле, када и где сте добили наређење за извођење ових задатака?

Сведок Миљан Величковић: Ту морам да се оградим, значи, не могу, не могу Вам говорити о прецизним терминима и прецизним временима, јер ја по природи свог посла, нисам био лично и потпуно укључен значи у те активности, али хајде оријентационо, непосредно пред агресију, непосредно пред агресију.

Адвокат Милета Митровић: ОК, хвала Вам.

Сведок Миљан Величковић: Говорим генерално о планирању борбених дејстава. А за ту конкретну акцију, вероватно је било неки дан раније.

Адвокат Милета Митровић: Да ли је постојало садејство са Министарством унутрашњих послова и какав је био међусобни однос?

Сведок Миљан Величковић: Садејство са јединицама Министарства унутрашњих послова јесте постојало, значи међусобни однос је био, према ономе што ја знам, изузетно коректан, посебно када се говори, када говоримо о нашој јединици, значи о 549. моторизованој бригади, могу рећи да највећи део, оно што је мени присутно од тих борбених дејстава, смо заједнички изводили, уз један однос максималног поверења и поштовања.

Адвокат Милета Митровић: Да ли је постојао однос субординације између полиције и војске или не?

Сведок Миљан Величковић: Не бих могао то да Вам кажем, значи нисам довољно компетентан да Вам говорим о односу субординације између војске и полиције, али кажем, да смо већину тих акција, оно што је мени присутно, изводили заједнички, да су они учествовали, значи, у планирању, али да су добијали наређења, припадници МУП-а, независно својом линијом командовања.

Адвокат Милета Митровић: Да ли су униформе Војске Југославије и МУП-а Републике Србије биле у довољној мери различите, да су могле да се, да кажем, разликују или су биле сличне?

Сведок Миљан Величковић: Овако. Значи, један део јединица МУП-а Србије, Посебних, такозваних у то време, Посебних јединица полиције, имао је униформе, и једне и друге су биле маскирне. Једне су биле маскирне сличне војној варијанти, зеленкасто-браон, чини ми се, а друге су биле маскирне, али са плавим нијансама, полицијске униформе. Једне су више личиле на полицијске, да кажем, а једне су можда мало и на војне, али су се разликовале од наших.

Адвокат Милета Митровић: Значи, разликовале су се?

Сведок Миљан Величковић: Разликовале су се, наравно. Мислим, то је познато било и свакоме и војнику и полицајцу, знали су значи која је јединица која.

Адвокат Милета Митровић: У реду хвала Вам на том одговору. Дакле, да ли Вам је познато, односно да ли бисте могли да опишете овде пред судом, која је намена, природа, сврха позадинског батаљона?

Сведок Миљан Величковић: Могу Вам рећи то, значи као...

Адвокат Милета Митровић: И од каквих се војника састоји тако обучени?

Сведок Миљан Величковић: Значи, то Вам могу рећи не са аспекта своје дужности, као орган безбедности, могу Вам рећи као официр и као члан команде. Значи, то ми је познато, позадински батаљон је јединица, значи, једна од јединица која чини бригаду као војну формацију. Позадински батаљон је јединица, данашњим савременим речником речено, која је намењена, пре свега, за логистичку подршку. Суштина те логистичке подршке је да се омогући несметано функционисање ових, да кажем, борбених јединица. Ту се, пре свега, мисли на интендантска средства, типа хране, гардеробе и тако даље и на техничку подршку, у смислу исправности моторних возила, попуне муницијом и тако даље. Према томе, тако је батаљон и конципиран, као јединица. Значи, сада ово нећу моћи тачно да наведем информацију, али сигурно је имао интендантску чету, сигурно је имао техничку чету, можда је нешто саобраћајни елементи, не могу да се сетим, можда неко одељенце тако за попуну муницијом, али то је то у принципу. И батаљон позадински, значи, није јединица која, борбена јединица која је намењена за извођење борбених дејстава. То је јединица, значи, која је намењена, пре свега, да омогући ово функционисање логистичко осталих јединица, с тим да, наравно, значи, батаљон је имао наоружање у свом саставу, као што сам га имао и ја и сви припадници војске, намењено, пре свега, значи за сопствену заштиту борбену. Ето толико.

Адвокат Милета Митровић: У реду, хвала Вам на том одговору. Дакле, сада је следеће питање, интересује ме, будући да сте Ви билли, дакле, орган безбедности, на који начин сте долазили до сазнања о постојању евентуалних кривичних дела, недисциплини или?

Сведок Миљан Величковић: Ја не могу да говорим о методологији рада органа безбедности. Али, најпростије овако, значи, преко људи, преко људи, на тај начин, што би неко дошао да пријави да је извршено неко кривично дело. То је најчешћи метод који је коришћен. Наравно, онда би се проверавали одређени подаци и о томе би се извештавало линијом субординације. Значи, могу то да објасним, ако је потребно.

Адвокат Милета Митровић: Слободно.

Сведок Миљан Величковић: Ја сам као орган безбедности у бригади, био потчињен, у дисциплинском смислу, команданту бригаде. Значи, њему сам био одговоран за свој рад, он ме је оцењивао и тако даље. Међутим, у стручном смислу, ја сам био везан за начелника Одсека безбедности Приштинског корпуса, односно ако идемо даље према врху, за начелника Одељења безбедности у Трећој армији и за Управу безбедности тадашњег Генералштаба Војске Југославије. И извештавање

стручно је ишло овом линијом, како сам Вам рекао, с тим да би се о свим тим неким сазнањима, поменули сте рецимо дисциплинске неке проблеме, нека кривична дела и тако даље, упознавао и командант, наравно.

Адвокат Милета Митровић: И каква је процедура, дакле, да ли се обавештавају цивилни органи или?

Сведок Миљан Величковић: Не разумем.

Адвокат Милета Митровић: Када се утврди постојање кривичног дела?

Сведок Миљан Величковић: Не, значи у то време, у односу на данас, другачије је била конципирана и организација војске и наше надлежности, функционисање је било комплетно другачије. Значи, ја сам искључиво као орган безбедности у бригади, могао да извештавам о одређеним стварима команданта и стручном линијом својом. Значи, могло је да се деси, на пример, да дођем до неких сазнања да је извршено неко кривично дело, које су извршили цивили, онда је пракса да се таква сазнања уступају органима МУП-а. Али, наравно, уз одобрење претпостављених, како то у војсци увек бива.

Адвокат Милета Митровић: Када дођете до сазнања да је извршено неко кривично дело, да ли Ви то на неки начин документујете, да ли то остаје забележено?

Сведок Миљан Величковић: Овако, опет морам да појасним, значи разлике у односу на данашњу организацију војске и функционисање Службе безбедности. У то време орган безбедности у бригади је било стручно претпостављени орган јединицама војне полиције. Значи, ја сам имао конкретно у 549. моторизованој бригади чету војне полиције, која је у свом саставу имала одељење за сузбијање криминалитета. И најједноставније да објасним, како је функционисала. Ако дођем до неких података који се тичу неких лакших, да тако кажем, кривичних дела, типа крађе, ово што сте поменули, шта знам, неких облика недисциплине и тако даље, ја бих те податке уступао припадницима војне полиције. Они су предузимали мере на документовању. Шта то значи? Значи, узимање изјава од стране, оних за која се сумња да су починили кривична дела, од стране сведока потенцијалних, документовање на други начин, фотографисањем, зависи о ком кривичном делу се ради, припремали би адекватну документацију, ако се документује кривично дело, то би резултирало кривичном пријавом, коју бих ја преко својих претпостављених уступао надлежном. Тада су још били војни, војно правосуђе је било актуелно. И могу Вам рећи, ако дозволите, значи, можда и није за похвалу, али ја сматрам да донекле и јесте: та чета војне полиције којом сам ја стручно руководио је у том периоду од рецимо, да узмемо 1998. и 1999., не могу тачно рећи период, према кривичном уписнику поднела преко пет стотина кривичних пријава против припадника војске, од најситнијих кривичних дела, као што је, рецимо, самовољно удаљење и бекство из јединице, мислим, „ситно“, али у то време то није било тако необично, па до најтежих кривичних дела, попут силовања, ратних злочина, убистава и тако даље. И то мислим довољно говори о томе, како смо приступали свим обавезама и задацима. Наравно, истакао сам пре, да је било 12.000 војника под нашом командом. Било је ту могућности да се уради нешто, да ми не знамо, да се разумемо одмах, поготову имајући у виду да смо били изложени свакодневном значи, свакодневним борбеним дејствима, како са копна из Републике Албаније, с леђа, да кажемо, од стране припадника Ослободилачке војске Косова и

мислим, као ниједна друга јединица тадашње Војске Југославије из ваздуха, где смо били изложени дејству стратегијских бомбардера, чији су ефекти, волео бих да нико то не доживи. Ето, толико.

Адвокат Милета Митровић: У реду, хвала Вам на том одговору. Следеће питање које бих Вам поставио, тиче се тога, дакле, да ли су војници, причамо о позадинском батаљону, да ли су били упознати са, дакле, Правилима хуманитарног ратног права, да ли су били упознати са одредбама Женевских конвенција и на који начин?

Сведок Миљан Величковић: Јесу, не могу ја да кажем, пазите, значи не могу ја да кажем конкретно за позадински батаљон, ја нисам био командант тог батаљона, али говорим генерално као члан команде. Сви смо добили, како бих рекао, флајере, брошуре са тим основним правилима ратног права. Инситирали смо, значи, да се увек сви понашају достојанствено и онако како приличи српским војницима. Мислим, говорим српским, да ме неко погрешно не схвати, немам апсолутно ту никаквих предрасуда, много војника других националности је ратовало са нама и били су у сваком погледу одлични, часни и поштени. А сви су, дужни су команданти били да их упознају и чак мислим да је буквално сваки војник морао да има ту брошуру.

Адвокат Милета Митровић: Е, хвала Вам. У случају када би неки војник добио наређење да изврши неки, дакле, рецимо да убије цивила или неки тако, неки такав вид ратног злочина или злочина против човечности, каква су права тог војника, да ли он мора, да ли је дужан да изврши то наређење или?

Сведок Миљан Величковић: Не, прекинуо сам Вас, извините.

Адвокат Милета Митровић: Не, не, слободно.

Окривљени Саво Грновић: Значи, правила службе су ту потпуно јасна. И тада, Правило службе тадашње Војске Југославије и данашње Правило службе Војске Србије је ту децидно. Војник не да не сме, значи није, дужан је да одбије такво наређење, које представља извршење кривичног дела и да о томе извести претпостављеног.

Адвокат Милета Митровић: У реду, хвала Вам. Дакле, да ли имате нека сазнања о злочинима евентуално у селу Трње?

Сведок Миљан Величковић: Заиста не, рекао сам Вам, значи да са тим догађајем, нити имам какве везе лично, нити имам посредних сазнања, изузев, ово што сам рекао, да сам пратио суђење по медијима.

Председник већа: Добро, када је већ постављено питање, када сте први пут чули о томе да је било тих ексцеса, односно да је било убистава цивила у селу Трње и на који начин сте то сазнали?

Сведок Миљан Величковић: Чуо сам после рата, значи, то је сигурно, а да ли је то било 2000., 2001., не могу да се сетим.

Председник већа: На који начин сте то сазнали?

Сведок Миљан Величковић: Па, да ли је то било, да ли сам то прочитао негде или је то било суђење у Хагу нашим високим, заиста не могу да се сетим. Али знам да сам чуо након рата, сигурно.

Председник већа: Изволите браниоче, даље.

Адвокат Милета Митровић: Да ли сте Ви генерално имали, поседовали сазнања, односно начина да долазите до Вама битним информацијама из позадинског батаљона?

Сведок Миљан Величковић: Наравно. Значи, ево и то ћу мало да објасним, да бисте сви разумели, боље ћете схватити о чему се ради, значи. Ми смо, ја као орган безбедности сам имао тежиште у том периоду на откривању планова и намера шиптарских терористичких снага, односно припадника Ослободилачке војске Косова. То ми је био задатак број један, јер јединица није никада кретала у задатак, док не добије податке од мене, односно нисам то ја као појединац, него служба, где се налазе терористичке снаге, која је њихова јачина, састав, да ли постоје негде изграђена минска поља, препреке и тако даље, то је било тежиште. Поред тога, значи тежиште ангажовања је било на откривању делатности страних обавештајних служби према нашим саставима, како би се сачували животи и здравље војника и спречавање криминалних аката, а то је ово, између осталог, и о чему овде говоримо. Начин прикупљања података је био следеће, отприлике: значи, када се заврши одређена акција, која је планирана и одобрена, значи, у склопу процеса доношења одлуке, тако се то тада звало, пракса моја и мојих рефераната је била да позивамо део војника, део старешина и да поразговарамо са њима о неким, како ми то кажемо, индикаторима који би могли указивати да је извршено кривично дело или ако неко већ има да нам каже да се нешто десило. Оно што ми је сасвим сигурно присутно, поред тога, значи јединица је имала обавезу да након сваке те акције, пише званичан извештај, да ли је то анализа, не могу да се сетим како се то тачно звало, али је обавезно писан извештај, значи у којем су поред тих људи који су руководили акцијом, учествовали и сви чланови команде и свако је давао свој допринос. На крају је то потписивао командант бригаде. То је био систем који је функционисао, ја мислим у свим јединицама и колико је мени познато и ратни дневник се водио као документ где је све евидентирано, што значи, рецимо да је наведен број погинулих, рањених припадника војске, ако има погинулих припадника терористичких снага и тако даље. И пре свега су ти извештаји да кажем имали за циљ, како бих рекао, да служе као неки систем научених лекција да би се у наредном периоду када се изводе сличне акције сачували животи војника. Ето, у најкраћем толико.

Адвокат Милета Митровић: Хвала. Имајући у виду да сте се Ви бавили дакле између осталог и контраобавештајном делатношћу, да ли сте имали сазнања да су се припадници терористичке, такозване "Ослободилачке војске Косова" у моментима повлачења или сличним ситуацијама пресвлачили, да кажем, у цивилне униформе и покушавали кроз колоне цивила да пређу са једне тачке на другу?

Сведок Миљан Величковић: То им је био, да кажем, *modus operandi*, то су радили стално. Значи то је задавало огромне проблеме, велики број њих се на тај начин и извукао.

Адвокат Милета Митровић: Да ли је било начина да утврдите?

Сведок Миљан Величковић: Па пазите ми смо давали све од себе да утврдимо, али кад неко дође као цивил, знате шта, било је препознавања, на основу шта знам изгледа њиховог, запуштеност, они су углавном били по планинским тим пределима, шта знам, тетоваже неке, документа да нађемо нека. Имали су рецимо пропуснице за кретање у одређеној зони борбених дејстава. Конкретно рецимо на том делу, увези са овим конкретним догађајем, чини ми се да је била 124. бригада "ОВК" или 122., не могу сад да се сетим, значи ми смо знали тачно и ко су команданти њихови, па смо на основу тога исто радили идентификацију, на основу тих дозвола које су издавали, где су се кретали, па су нам једни препознали друге и тако, било је различитих метода.

Адвокат Милета Митровић: Хвала Вам на одговору на питање. Ја бих Вам поставио још једно питање да не задржавамо превише суд. Дакле, према Вашим сазнањима, дакле у дисциплинском или да кажем војном смислу какви су службеници, какви су војници били и то окривљени Павле Гавриловић и Рајко Козлина? Да ли су дакле исказивали неку недисциплину, да ли су показивали акте самовоље или слично?

Сведок Миљан Величковић: Овако, рећи ћу вам генерално прво једну ствар за бригаду у којој сам ја службовао и у којој су они службовали. То је била једна јединица која је у сваком погледу служила за пример. Значи та јединица је, рекао сам вам, после рата прва јединица која је одликована Орденом народног хероја, а пре тога иза себе је имала једну богату традицију и кад поменете неком да је био у Призрену, да је неко био у Призрену у војсци, сви ће вам одмах рећи: тамо је дисциплина била невероватна. Значи то је један гарнизон који је важио за пример где се поштовао ред, рад и дисциплина. Конкретно значи за Гавриловића и за Козлину ја немам да кажем ништа лоше, чини ми се према ономе што ја знам да су то били коректни официри, интелигентни, стабилни, не сећам се, ја кажем ја се нисам бавио дисциплинским преступима. Могуће је да су направили неке младалачке преступе, да не буде да их хвалим, али оно што је битно, што се тиче извршења неких озбиљнијих преступа ја таквих сазнања о њима немам.

Адвокат Милета Митровић: Хвала Вам. Хвала суду, немам више питања.

Председник већа: Адвокат Петровић.

Адвокат Милан Петровић: Добар дан господине Величковићу, ја сам Милан Петровић, бранилац Гавриловић Павла. Рекли сте да сте били члан команде 549. моторизоване бригаде. Ја бих само питао да ли је Вама познато везано за овај догађај, пошто сте рекли да неких непосредних сазнања немате, а да ли Вам је познато да је команда 549. моторизоване бригаде дала уопште неки задатак да се изврши напад на цивилно становништво и да се према цивилном становништву врше убиства?

Сведок Миљан Величковић: То могу да вам, што се каже, да гарантујем да команда такав задатак није издала никоме. Значи да се према цивилном становништву предузимају радње које нису у складу са законом, то нема шансе да је неко из команде такав задатак издао.

Адвокат Милан Петровић: Да ли је од Вас као члана команде овај можда дошла информација или да ли имате неких сазнања да је Гавриловић Павле као командант позадинског батаљона 549. моторизоване бригаде наредио.....

Председник већа: Нисам ни ја чула браниоче, морате мало да будете јаснији.

Адвокат Милан Петровић: Да ли је до Вас дошло сазнање да је Гавриловић Павле као командант 549. моторизоване бригаде....

Сведок Миљан Величковић: Батаљона.

Адвокат Милан Петровић: Батаљона, пардон, извињавам се, наредио да се изврши напад на цивилно становништво, на село Трње, да не сме бити преживелих и да је наредио такозвано "чишћење" села и убијање цивила становништвац?

Сведок Миљан Величковић: Ја сам већ рекао, значи никаквих сазнања о том догађају нисам имао ни посредно ни непосредно нити сам учествовао, нити ми је неко рекао да је тако нешто, док нисам прочитао како сам пре истакао.

Адвокат Милан Петровић: Добро, али да ли је уопште такво наређење постојало везано за тај неки задатак?

Председник већа: Рекао је да није чуо да ли је постојало. Хоћете да кажете да ли је могуће такво наређење?

Адвокат Милан Петровић: Тако је, да.

Председник већа: Па тако питајте.

Сведок Миљан Величковић: Ја сам рекао значи оно што ја знам такво наређење ми звучи потпуно, да не употребим неки грубљи израз, али невероватно, да неко изда наређење да се чини злочини.

Адвокат Милан Петровић: Добро. Да ли Вам је познат извесни војник Дејан Милошевић који је био на одслужењу војног рока у позадинском батаљону?

Сведок Миљан Величковић: Сад да кажем да ми је познат, ако ми је познат онда није био добар, нешто ми је..., пролази ми кроз главу али не могу ..., имам ту можда ружну особину да сам их памтио по понашању, али заиста не могу да се сетим.

Адвокат Милан Петровић: Да ли Вам је познат неки инцидент дезертирања, напуштања позадинског батаљона?

Сведок Миљан Величковић: Могуће да није он био, нисам сигуран. Могуће да је по томе, да је више пута напуштао јединицу, ако је он, али заиста нисам сигуран.

Адвокат Милан Петровић: Добро. Реците ми да ли уопште, мало пре сте рекли да Ви реагујете када постоје неки индикатори да кажем, нека сазнања да се нешто десило, да ли је уопште било неких индикатора везано за овај догађај и за ту акцију? Рекли сте да сте разговарали са неким припадницима.

Сведок Миљан Величковић: Рекао сам и да је било индикатора сигурно бисмо нешто предузели. А како их није било, значи није ништа ни предузето. Шта то значи предузели? Ово што сам објаснио, или да бих дао органима војне полиције да нешто документују или би известио у најблажем случају кроз извештај своје претпостављене, а колико се сећам тога није било.

Адвокат Милан Петровић: Да ли је Вама познато да су се припадници позадинског батаљона враћали су село Трње и да су наводно имали задатак да изврше неко чишћење терена?

Сведок Миљан Величковић: Заиста ништа о том догађају не знам.

Председник већа: Само да дефинишемо питање. Позадински батаљон није имао свој орган безбедности, је ли тако?

Сведок Миљан Величковић: Е то сам хтео да кажем, знате како, од активних припадника војске, по мирнодопској формацији јединице, био сам ја као начелник безбедности, био је мој референт заставник са мном у команди и био је исто официр један у моторизованом батаљону у Ђаковици, нас тројица. По ратној формацији, значи која се, како је јединица ушла да кажем са проглашењем ратног стања, мобилизацијом простије речено, ја сам добио још један број органа безбедности, чини ми се да је по формацију у позадинском батаљону следовао тај резервни орган безбедности, али ја колико се сећам ја га нисам добио, није дошао, не знам из ког разлога.

Председник већа: Да ли то значи да сте онда Ви били задужени као начелник безбедности да сте били задужени за позадински батаљон?

Сведок Миљан Величковић: Ја сам као начелник безбедности био задужен за све јединице, нема везе што имам референта. Ја сам начелник, значи моја је кључна одговорност па су сви они испод мене.

Председник већа: Добро. Да ли сте било када имали потребе да сачињавате неке извештаје због поступања мимо законских одредби и мимо правила ратовања 549. моторизоване бригаде односно конкретно позадинског батаљона?

Сведок Миљан Величковић: За позадински батаљон не, али за друге јединице и за друге припаднике јесам.

Председник већа: Јесте. Да ли је постојала било каква могућност да је позадински батаљон имао пропуст који се описује овде у овој оптужници, а да то Ви не сазнате?

Сведок Миљан Величковић: Могуће је да су постојале, да се нешто деси да ја не знам.

Председник већа: Како сазнајете?

Сведок Миљан Величковић: Па то је оно што сам управо пре објаснио. Пошто нема органа безбедности мојег, онда сам ја и овај мој заставник позивали након сваке

акције део тих припадника јединице који су учествовали у операцији. Није циљ тих позивања био да се, кажем сад, ето да се открије само ратни злочин, него и неке друге појаве, прикупљање података о терористичким снагама, значи већи спектар питања. Али једно од питања обавезно је било како су се држали припадници јединице посебно према цивилном становништву, према имовини. Тако смо и долазили до сазнања да су се дешавале крађе, да су се дешавала и убиства у неким другим случајевима, не говорим за овај, и обичних грађана цивила и у складу са тим ми смо предузимали мере одмах да се та лица, прво да се документује делатност, а да се затим процесуира.

Председник већа: Конкретно у овој операцији, да ли се сећате, да ли сте позивали неког из позадинског батаљона? Уколико јесте, кога сте позивали, уколико нисте, зашто нисте?

Сведок Миљан Величковић: Позивали јесмо сигурно, али заиста сада да кажем кога....

Председник већа: Не можете да се сетите?

Сведок Миљан Величковић: Нема шансе.

Председник већа: Добро, изволите браниоче.

Сведок Миљан Величковић: Слагао бих да кажем.

Председник већа: У реду, у реду. Изволите браниоче.

Адвокат Милан Петровић: Да ли сте уопште Ви имали сазнања било каквих да се ту десило убиство 27 цивила?

Председник већа: Одговорио је већ три пута браниоче.

Адвокат Милан Петровић: Судија он одговори на моја питања па га опет Ви исто питате.

Председник већа: Не, ја само питам да се конкретизује, да се појасне одговори.

Адвокат Милан Петровић: Ја сам само хтео да питам исто. Ви сте питали за позадински батаљон. Да ли је то могло да се деси? Пардон, лоше сам можда поставио питање. Да ли је могло да се деси да 27 цивила могу да буду убијана у селу Трње, како се ставља оптужницом на терет овде окривљенима, а да се то апсолутно не сазна и да за то не постоје никаква сазнања?

Сведок Миљан Величковић: Па врло тешко.

Адвокат Милан Петровић: Немам више питања.

Председник већа: Добро. Да ли неко од браниоца има још питања? Изволите браниоче Митровски.

Адвокат Иван Митровски: Адвокат Иван Митровски, бранилац Павла Гавриловића. Ја бих да Вас питам да ли је при 549. бригади постојао обавештајни орган?

Сведок Миљан Величковић: Јесте.

Адвокат Иван Митровски: Име и презиме?

Сведок Миљан Величковић: Ђокић Горан, чини ми се, пензионер је сада, тада је био мајор. Име нисам сигуран, Ђокић је сигурно, мислим да је Горан.

Адвокат Иван Митровски: Да ли сте имали сарадничку мрежу у оквиру пратећег логистичког батаљона?

Сведок Миљан Величковић: Наравно, свуда, не само у логистичком батаљону. Позадински, то није логистички, позадински, данас се зове логистички.

Адвокат Иван Митровски: Као у "НАТО" сад се понашамо.....

Председник већа: Браниоче, молим Вас, упозоравам Вас, без таквих опаски.

Адвокат Иван Митровски: Да ли су Ваши сарадници давали неки сигнал да се нешто чудно десило у селу Трње?

Председник већа: Постављено је то већ питање више пута и од стране браниоца Петровића и од стране суда и сам сведок се изјаснио и немојте исцрпљивати...

Адвокат Иван Митровски: Ја питам сарадници, а не....

Председник већа: Па немојте ме прекидати. Зашто Ви немате стрпљења, Ви нисте млад човек.

Адвокат Иван Митровски: Хвала Вам на комплименту судија.

Председник већа: Није ово комплимент, али нисте млади да немате стрпљења, према томе сачекајте да неко заврши. Постављено је то питање, немојмо исцрпљивати беспотребно сведоке постављањем пет пута једног те истог питања, друго, закон то не дозвољава. Изволите следеће питање.

Адвокат Иван Митровски: Хвала. Да ли сте подносили кривичне пријаве због кривичног дела дезертерства против припадника логистичког или овог....

Сведок Миљан Величковић: Јесмо сигурно, из свих јединица је било тога. Е сад, пазите, Ви кажете дезертерство, да ли се тако то кривично дело звало, нисам сигуран, али било је самовољно удаљење и бекство из војске, а могуће је током рата да је дезертерство, значи било је тога пуно.

Адвокат Иван Митровски: То је више од три дана, знате...

Сведок Миљан Величковић: Знам ја све, ми смо то радили, кажем вам, има много...

Председник већа: Митровски, ја заиста не знам да ли Ви мислите да сте компетентни да овом сведоку објашњавате.

Адвокат Иван Митровски: Било је бекство до три дана.

Председник већа: А да ли мислите да то треба овом сведоку објашњавати?

Адвокат Иван Митровски: Не, ја га питам.

Председник већа: Добро. Изволите.

Сведок Миљан Величковић: Па наравно кажем, било је, знам ја шта је представљало кривично дело, то до три дана то није кривично дело. Значи наравно да је било, ја сам био прецизан. Било је таквих кривичних дела и на жалост, морам да кажем, није то било баш појединачно, било је из позадинског батаљона, било је из других јединица, углавном се радило војницима у војничком саставу.

Адвокат Иван Митровски: Да ли су они санкционисани, да ли Вам је то познато?

Сведок Миљан Величковић: Пазите, ја не знам исходе поступака, значи мој рад се ту завршавао подношењем кривичне пријаве, а суд шта је касније радио....

Адвокат Иван Митровски: Добро, хвала.

Сведок Миљан Величковић: Могао бих значи да проверавам за конкретна лица.

Председник већа: Да ли тужилац има питања? Немате тужиоче. Да ли пуномоћник оштећених има питања за овог сведока?

Адвокат Никола Чукановић: Адвокат Никола Чукановић, пуномоћник оштећених. Кажете не би постојала, ако сам добро разумео, могућност да се деси убиство 27 цивила да Ви за то не знате. Јесте ли тако рекли?

Сведок Миљан Величковић: Нисам ја рекао да не би постојала, него кажем да је тешко...

Адвокат Никола Чукановић: Тешко.

Сведок Миљан Величковић: .. тешко је претпоставити да се десило тако нешто и да ја разговарам рецимо са неколико лица и да нико баш то не помене или да на други начин, ја не могу да говорим сада о методологији рада органа безбедности, јер то би већ залазило у домен и службене тајне, али врло тешко да се тако нешто деси да ми не би сазнали, макар касније.

Адвокат Никола Чукановић: Добро. Кажите ми да ли Вам је познато која сва места спадају у зону одговорности 549. бригаде?

Сведок Миљан Величковић: Генерално да, могу да их набројим, могуће да прескочим нешто.

Адвокат Никола Чукановић: Не морате да набрајате.

Сведок Миљан Величковић: По општинама хоћете?

Адвокат Никола Чукановић: Не по општинама, него ја хоћу да питам за нека конкретна места.

Сведок Миљан Величковић: Питајте, углавном познајем ту зону, познајем доста добро зону.

Председник већа: Боље је тако пуномоћнице.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли сте чули да је у неким од других места, села, било убистава цивила из зоне одговорности 549. бригаде?

Сведок Миљан Величковић: Јесам.

Адвокат Никола Чукановић: У току ратних сукоба `99. или након тога?

Сведок Миљан Величковић: Како након тога?

Адвокат Никола Чукановић: Па да ли сте чули накнадно или сте чули док сте обављали дужност?

Сведок Миљан Величковић: Ја сам мислио након сукоба да су дела настала. Не, углавном током сукоба.

Адвокат Никола Чукановић: У којим местима и која дела?

Сведок Миљан Величковић: Па не знам да ли бих ја то сада... Ради се о делима која су процесуирана, значи која су процесуирана и у којима су поднете кривичне пријаве против лица и која су за то одговарали. Сад не знам да ли да ја говорим....

Председник већа: Довољно, довољно је, не треба, посебно имајући у виду предмет расправљања.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли су то била појединачна убиства или су то била масовна убиства цивила?

Сведок Миљан Величковић: Масовна. Било је и појединачних, а и било је већег броја цивила, било је и силовања. И то је исто кад је дошло до нас процесуирано.

Председник већа: Без обзира које је националности жртва је ли тако?

Сведок Миљан Величковић: Апсолутно, па жртве су биле, могу одмах то да кажем, жртве су биле албанске националности, а починиоци су били припадници војске.

Председник већа: Да ли је било жртви и српске националности?

Сведок Миљан Величковић: Било је наравно.

Председник већа: Изволите пуномоћнице.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли Вам је познато да је било убистава цивила у селу Бела Црква?

Председник већа:

Одбија се одговор на ово питање.

Није предмет расправљања, село Пелтер није предмет расправљања, село Трње је предмет расправљања. Пуномоћнице, ограничите се....

Адвокат Никола Чукановић: Разговарамо са органом безбедности бригаде и ја постављам...

Председник већа: Ограничите се на предмет, ограничите се на чињеничне наводе оптужнице.

Адвокат Никола Чукановић: Па ја се ограничавам на наводе оптужнице, али причамо о широм контексту зоне одговорности 549. моторизоване бригаде.

Председник већа: Не може шири контекст. Изволите.

Адвокат Никола Чукановић: Претходни сведок нам је причао о његовим дејствима у неким селима која немају никакве везе са оптужницом.

Председник већа: То је причао у неометаном излагању, нисам хтела да прекидам неометано излагање. Изволите, конкретно поставите питања.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли је било убистава цивила у селу Меја?

Председник већа:

Одбија се одговор на питање. Можете само да се ограничите на предмет расправљања.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли Вам је познато да је било убистава у селу Велика и Мала Круша?

Председник већа:

Одбија се одговор на питање.

Адвокат Никола Чукановић: Да ли Вам је познато да ли је било убистава у селу Кореница?

Председник већа:

Одбија се одговор на питање.

Адвокат Никола Чукановић: Тражим одлуку већа на сва ова питања.

Председник већа:

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Веће ОДБИЈА питање пуномоћника оштећених адвоката Чукановића, да ли је било убијања по селима на територији Косова и Метохије, која нису предмет расправљања у овом кривичном поступку, уз образложење да је предмет расправљања убиство цивила у селу Трње марта месеца 1999. године.

Адвокат Никола Чукановић: Само бих додао да су сва села из зоне одговорности, да је господин био

Председник већа: Пуномоћниче, молим Вас немојте улазити у расправу. Изволите питања.

Адвокат Никола Чукановић: Немам.

Председник већа: Немате других питања, добро. Нико други нема питања.

На сва питања која је суд евентуално имао потребу да Вам постави, Ви сте већ одговорили као одговоре на питања бранилаца или пуномоћника оштећених. Са Вашим испитивањем смо завршили.

Да ли сте имали неке трошкове за долазак пред суд?

Сведок Миљан Величковић: Трошкове превозе од Ниша до Београда, предао сам фискални рачун у Службу.

Председник већа: Предали сте.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Одобравају се трошкови за долазак у суд ради сведочења сведока Миљана Величковића и то трошкови превоза од Ниша до Београда и назад.

Имате право и на трошкове исхране?

Сведок Миљан Величковић: Не, нема потребе.

Председник већа: Нећете, добро.

У износу који ће накнадно бити утврђен.

Ви сте доставили да сте допутовали сопственим возилом и приложили сте рачун у износу од 6.250,00?

Сведок Миљан Величковић: Није битан толико. Отприлике је то.

Председник већа: Није толико. Добро, ми ћемо обрачунати колико је, али усвојили смо Вам трошкове, па ћете добити накнадно. Нисте доставили рачун на који може да Вам буде уплаћено?

Сведок Миљан Величковић: Јесам, све сам доставио.

Председник већа: Јесте. А зашто ми није достављено? Добро.

Који ће бити уплаћен на рачун који ће бити накнадно суду достављен.

Можемо да отпустимо сведока? Можете да се удаљите.

Ми смо саслушали сведоке који су приступили. Молим?

Сведок Миљан Величковић: Не могу да се сетим да ли сте окривљене питали, али добро....

Председник већа: Молим? Питала сам да ли неко још има питања, нико се није јавио посебно, немам потребе да питам да ли има неко од браниоца, да ли има заступник тужбе, да ли имају окривљени, него сам питала да ли још неко има нешто да пита, нико се јавио није.

Сведок Радивоје Мирковић, као што сте чули није приступио, ми ћемо га поново позвати. Позивамо га већ јако дуго, од почетка овог поступка. Увек постоји неки разлог због чега он не дође и увек тај неки разлог и оправда, осим у пар случајева, али ја се надам да ћемо до краја овог поступка успети да обезбедимо његово присуство. Ми смо саслушали ова два сведока на данашњем претресу и имамо са списка браниоца сведоке Љубишу Стојановића, Зорана Ђокића, Сашу Николића, Марјана Ванчевског, Стојиљковић Срђана, Дејана Милосављевића, Александра Шћекића, Милоша Бабовића. То су сведоци чије су адресе достављене суду. Обзиром да је бранилац предложио испитивање сто сведока, али само је за ове доставио адресе, са овог списка за наредни претрес одредићемо испитивање сведока.

Наредни претрес, да ли можете 07. и 20. марта? Тужиоче, браниоци, пуномоћник? У 14 и 30.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се на наредном претресу дана 07.03.2018. године који ће се одржати у 14 и 30 у судници број 2, испитају сведоци Радивој Мирковић, Љубиша Стојановић, улица Охридска 5-ц, 11080 Земун, Зоран Токић, село Газдаре, 15248 Општина Леце, Саша Николић, Дубочица 107-а/33, 16000 Лесковац и Марјан Ванчевски, улица Таковска број 3, 18000 Ниш.

А на претресу дана 20.03.2018. године који ће се одржати у судници број 1 у 14 и 30 сведоци Стојиљковић Срђан, село Балиновац, 17500 Врање, Дејан Милосављевић, улица Нишка бб, 18252 Меровина, Александар Шћекић, Беран село бб, 84300 Беране, Република Црна Гора, Милош Бабовић, Доње Лугеде бб, 84300 Беране, Република Црна Гора.

Ради извођења одређених доказа данашњи претрес се ОДЛАЖЕ, наредни претрес одређен је

07. и 20.03.2018. године у 14 и 30, судница 2 и судница 1,

што је присутнима саопштено уместо позива те их не позивати.

Сведока Радивоја Мирковића позвати са адресе из списка, а наведене сведоке са адресе саопштене на данашњем претресу.

Довршено у 13,00 часова.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА